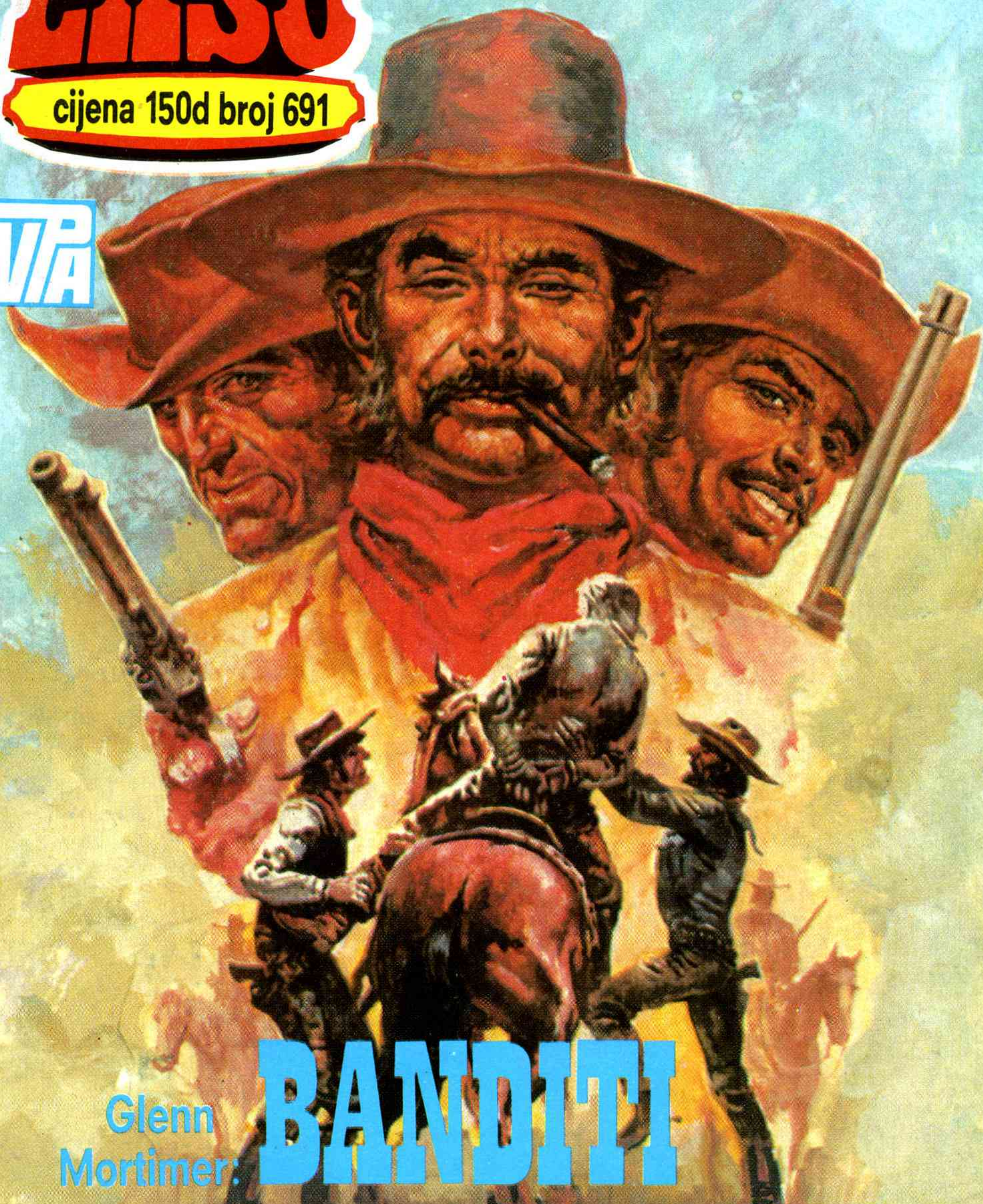

WESTERN ROMAN

LASO

cijena 150d broj 691

VA

Glenn
Mortimer:

BANDITI S RIO GRANDE

Glenn Mortimer

BANDITI S RIO GRANDE

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik

MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač: RO VJESNIK (predsjednik Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak) – OOUR Informativno-revijalna izdanja (v.d. direktora Božidar Radman)

Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4,

Telefoni: 526-099, 515-555 i 519-555

Telex: 21 121 YU VSK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.) Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i odg. ur.), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac (pomoćnik gl. i odg. urednika)

Tisak: RO VJESNIK

Urednik: Milivoj Pašiček

Grafički urednik: Ivica Bartolić

GLENN MORTIMER: BANDITI S RIO GRANDE

Naslov originala: DIE RIO GRANDE TEUFEL

Prijevod: Marija Šojat

Recenzija: Neda Omčikus

Copyright: Geisenheyner

Tiraža: 62.722

Laso 691 izlazi 10. 1. 1987.

Pod njihovim terorom drhtala je granica Teksasa. Upadali su u Teksas preko rijeke, s ozloglašanim kapetanom Mojadom na čelu. Banditi s Rio Grande ubijali su, pljačkali, palili rančeve i farme, a ponekad uništavali i cijela naselja. I svaki put bi poslije zlodjela nestali kao da ih je zemlja progutala. Vojska i teksaški rendžeri bili su nemoćni. Stanovništvo u pograničnom pojasu šaptalo je da je Ramon Mojado sklopio pakt sa sotonom. Samo je jedan čovjek znao pravu istinu o kapetanu Mojadu: Valdez Caliente, njegov polubrat i najžešći neprijatelj...

Valdez je čučao i zurio preko nišana puške Lattimore kalibra 52, postavljene u rašlje grane. Tešku cijev i podrezani kundak mirno je držao u rukama, desna ruka bila mu je ispod otponca.

Tresući glavom prišao mu je Lester Campbell.

— Nećeš uspjeti, amigo. Kako da pogodiš kad momke ne vidiš ni prostim okom?

Valdez ne odgovori. I dalje je zurio preko mušice na cijevi puške. Usne su mu se pomicale

lagano i nečujno, kao da računa u sebi.

— Prokleta glupost — prasne Campbell. — Samo ćeš skrenuti pažnju na nas...

Valdez se nasmije.

— Možda će pronaći odakle se pucalo, compadre. A kad to saznaju, mogu odmah u pakao. Ne mogu nam ništa. Za Mojadove pasje sinove bit će kao da se na njih puca s Mjeseca.

Campbell je pratio pogledom smjer u kojem je bila okrenuta cijev Valdezove puške. Oba muškarca nalazila su se na izbočenom grebenu iznad rijeke Rio Grande. Duboko ispod njih pjenila se zelena voda probijajući se kanjonom prema jugu.

Teksaska obala, na kojoj su stajali, bila je viša od meksičke. Pogled im je sezao daleko, sve do Sonore. Nasuprot njima nazirali su se obrisi grada Pilaresa.

— Pretpostavimo, Valdez — započe Campbell iznova — da zaista pogodiš. Kako ćeš znati da nisi pogodio nedužnog?

— Dobro pitanje — pohvali prijatelja tamnopusiti čovjek s

oružjem u rukama. — Ne, zaista ne znam...

Campbell pljune ljutito.

— Prokletstvo... To nije moj način. Odustajem, Valdez. Hoćeš li da ti partnerstvo otkažem pismeno?

— Ostat ćeš — odrešito će tamnoputi. — Naše partnerstvo raskinut će tek smrt.

Lester Campbell je šutio. Nije zaboravio što duguje Valdezu Calienteu. Meksikanac mu je prije nekoliko mjeseci spasio život. Poslije su postali partneri.

Njihov je posao bio da zarade novac što je moguće brže. A to je bilo lovom na ljudske glave.

Tada, prije nekoliko mjeseci, Campbell se zakleo da više nikad neće nogom stupiti na meksičko tlo. Valdez ga je u posljednji trenutak spasio od bandita s Rio Grande. Izbjegao je smrt za dlaku.

Da, Lester Campbell mu je dugovao život, ali zar da sad slijepo promatra kako Valdez srlja u propast pucajući u zidine Pilaresa?

— Do vraga, ne! — Duboko uzdahne htijući svom tamnopotom prijatelju još jednom objasniti kako griješi.

No, Valdez Caliente ga je pretekao.

— Neću pogoditi nijednoga nedužnog čovjeka jer nišanim na jednu zgradu za koju znam da je prazna i napuštena. A neću ni promašiti, compadre. Ovom puškom možeš skinuti i zvijezde s neba!

— Ja ne — odmahne glavom

Campbell. — Neću ni dotaknuti tvoj top.

— Pravi čovjek na pravom mjestu — odgovori Valdez smijući se. — Ti si u našem poslu mislilac, a ja radnik, izvođač. A što se tiče bandita s Rio Grande, izmamit ću ih iz njihova gnijezda kad napravim rupetinu u krovu kolibe koju upravo držim na nišanu. A onda ću se odmoriti.

Lester Campbell slegne ramenima.

— Ako je tvoja računica točna...

— Ja znam da ti ništa ne držiš do planova koje nisi sam smislio. Pusti me da radim. Kad počne pucnjava u Pilaresu, izići će banditi iz svojih rupa. A među njima zacijelo neće biti nedužnih seljaka, Lesteru! Mojado će razaslati naokolo svoje pasie sinove, vjeruj mi.

— Poskidaš ćeš ih kao da gađaš glinene golubove?

— Latimorka ima puškomet od milju i pol. Mogu ih pustiti da priđu čak na pola te udaljenosti, a da oni još neće imati nikakvih izgleda protiv mene.

— Pa to ti i govorim, čovječe! Ne čini mi se osobito odvažno i pametno upotrijebiti to oružje protiv Mojadovih bandita.

— Odvažno... — promrmlja Valdez i spusti kundak na zemlju. Samo se cijev još nalazila u rašlji grane.

— Što znači hrabrost, prijatelju? Ima hrabrih budala i kukačkih genija. Da li sam morao biti genije kad sam te onda oslobodio od Mojada?

Lester je šutio. Nije mu se sviđalo što Valdez sad spominje tu već svršenu stvar. Nije bilo pošteno od njega to što momcima na drugoj obali rijeke priprema takvo iznenađenje. Mojadovi jahači ipak imaju pravo na zakonit postupak. Lester to i reče Valdezu.

Ovaj pljune.

– Zakonski postupak... da se ne nasmijem! Da li je ijedan od tih pasjih sinova ikad pomislio na zakon kad je palio i ubijao po Teksasu? Protiv kuge se ne može čajem od kamilice. Isto tako kod Ramona Mojada nećeš ništa postići lijepom govorancijom.

– On je tvoj brat, Valdez!

– Ne moraš me podsjećati na moje srodstvo s njim, compadre. Priznajem, imali smo istu majku. Mama bi se okrenula u grobu kad bi znala čime se Ramon počeo baviti poslije njezine smrti. Dužan sam svojoj majci da toj Ramonovoj prokletoj igri napokon stanem na kraj.

– Ubit ćeš ga, Valdez, a to je bratoubojstvo.

– Tko kaže da ću ga ubiti? A, ne, prijatelju! Brzi metak ne bi bilo ono pravo za njega. Treba da prođe cijelu proceduru sudskog postupka. A kad u procesu, koji će trajati tjednima, iziđu na vidjelo svi njegovi zločini, neka prođe i put do stratišta. Izručit ću ga Sjedinjenim Državama. Tu u Teksasu počinio je svoje najgnusnije i ogavnije zločine. U Meksiku je ionako već

osuđen na smrt. Umrijet će samo jednom, i to ne od metka.

– Takvog te ne poznajem, Valdez. Ne volim kad tako hladnokrvno govoriš o svom bratu.

– Već se događalo da su očevi ubijali vlastite sinove kad je sramota postala prevelika. Zar ne moram svog polubrata predati zakonu da plati po zakonu?

– Prepusti to nekom drugom... – reče Lester promuklo.

– A kome? Nemamo vremena za razbacivanje. Za tri dana Mojado će početi provoditi svoj bezobzirni plan. Doći će preko rijeke da napadne Fort Davis. Ti znaš da će uspjeti, Lesteru. Utvrda je jedina naseljena. A onda će Mojado imati u rukama prugu od El Pasa sve do Los Perrosa.

– Treba da odjašemo u Fort Davis i opomenemo posadu. Tako ćemo i učiniti! To je pravo rješenje!

Valdez se značajno prstom udari po čelu.

Lester polako proguta slinu i šutke kimne. Zaboravio je da Mojado posvuda ima svoje doušnike, čak i u Fort Davisu. Prepad se ne može izbjeći obavješćavanjem, može se samo malo odgoditi. A što će se tada dogoditi s taocima koje je kapetan poveo? Teksaške žene, mlade djevojke i djeca, svi sjede zatvoreni u Pilaresu i osiguravaju odstupnicu Mojadu ako ne uspije njegov pohod u Teksasu...

– Moramo se usredotočiti na samoga kapetana – nastavio je

Valdez. — Nema drugog rješenja. A do njega ćemo doći samo ako desetkujemo njegovu bandu. Potreban mu je svaki čovjek...

Campbellove se oči znatiželjno raširiše.

— Kad je tako — nastavi Valdez — nas dvojica ćemo nadomjestiti momke koje će izbaciti iz stroja, odnosno učiniti nesposobnima za borbu. Nastojat ću da ih ozlijedim tako da im ostanu trajne posljedice, compadre. Ah, život je tvrd. Ako ti se taj posao ne sviđa, bolje da se rastanemo, ali tek onda kad Mojado bude iza rešetaka.

— Rastat ćemo se kad jedan od dvojice otputuje u pakao, compadre — čvrstim će glasom Lester Campbell. — Ni za što nisam htio ponovo u Meksiko. Zakleo sam se, Valdez! No, ponekad ima i nešto veće od zakletve. Možeš računati sa mnom kad je riječ o Mojadu.

— Zbog tih deset tisuća dolara, zar ne? — upita Valdez.

— Ne. Zbog našeg partnerstva. Sudjelovat ću u svemu, ali zaboravi svoj prokleti plan. Previše je riskantno i opasno za nas obojicu. Plan nije dobar i zbog toga što nekolicinu momaka moraš nastrijeliti tako da ostanu bogalji cijelog života.

Valdez se nije dao slomiti. Ponovo podiže latimorku, nacilja i opali. Pucanj im zagluši uši, a oblak baruta se nadvije nad njih.

Preko u Meksiku, na kolibi koja je bila Valdezov cilj, podiže se oblak prašine.

Do vraga, reče u sebi Campbell, partner je pogodio. Vražja puška, zaista je imala domet veći od milje. Ovim hicem dan je znak za uzbunu. Likovi na ovoj udaljenosti činili su se kao mravi, a ustrčali su se oko oštećene kolibe. Uskoro će banditi s Rio Grande krenuti prema rijeci u smjeru odakle se pucalo.

Plan Valdeza Calientea više se nije mogao zaustaviti...

I

No, načinili su račun bez krčmara. Nisu ljudi oko granice bez razloga govorili da je Ramon Mojado sklopio pakt sa sotonom. Ramon Mojado znao bi se pojaviti kao da je izronio iz zemlje, a onda opet nestati kao da ga je noć progutala. To ne može nijedan čovjek, šaputali su ljudi.

Može to čovjek, ali samo spretan gad kakav je kapetan. Svakakve priče širile su se o njemu kao ljetni požar. Mojadu se svidalo to što se govori o njemu, što ga se boje i mrze istodobno. Ali više mu se svidalo što ga se boje...

Vrlo su mu se dopadali trikovi s presvlačenjem. Često bi se preobučen umiješao u narod da čuje što ljudi govore o njemu. Na takav način često je otkrivao izdajice u svom vlastitom gnijezdu.

Da je duže vremena stajao na strmoj teksaškoj obali i prisluškivao obojicu partnera Caliente i Campbella spazio je Valdez tek kad se sagnuo da opet

dohvati svoju pušku i slučajno se pri tom malo okrenuo. Posivio je u licu. Kapetan bandita se i ne pomakne. Mišići na licu ostali su nepomični.

— Tako, vidimo se, ponovo, brate — reče suho.

Valdez ga je promatrao ne bi li nekako dokučio koliko je od svega Mojado čuo. Bilo je nemoguće izvući latimorku tako brzo i zapucati na Mojada. U Campbella, s njegovim skrupulama, nije se mogao pouzdati. On je bio upotrebljiv kao partner u poslu hvatanja na nagradu, ali kad se iznenada suočio s Mojadom, kao da su mu se mišići ukočili.

— Nismo to očekivali na ovoj strani Rio Grande — jedva istisnu Valdez. — Kako si došao?

El Capitan uhvati svog polubrata za ruku i povuče ga tik do ruba strme izbočine iznad rijeke. Duboko ispod njih pjenila se Rio Grande. A tada Valdez shvati! Prokleo se zbog svoje neopreznosti.

Preko rijeke, od meksičke strane i strme obale prema tek-saškoj vodila je tanka čelična žica, koja se s ove strane jedva zapazala. Tek kad bi se nagnuo nad vodu, vidio bi se plitak čamac što je ležao na uskoj pje-skovitoj obali i samo je jednim užetom bio pričvršćen za željeznu žicu. Postalo mu je jasno kako je Ramon Mojado prešao rijeku. Veslanjem je pristao oko pet stotina metara južnije od mjesta gdje su bili. Struja rijeke Rio Grande bila je snažna i sa-

mo se pomoću žice moglo prijeći prilično sigurno. Čini se da se tim trikom Mojado služio već duže vremena.

— No, sad znaš moju tajnu, brate — podrugljivo reče Mojado. — A i ja znam tvoju...

— Ne nazivaj se mojim bratom, banditu... — puhnu Valdez. — Naša majka...

— Ostavi našu majku na miru! Bandit, koji ti je vrijedan deset tisuća dolara, kao što sam, na žalost, čuo...

Sad se, međutim, i Campbell umiješa u razgovor.

— Učinio si grešku, Mojado! Ne znam koliko dugo si nas prisluškivao, ali sad si sam. Imamo te u ruci. Jasno ti je kakva je tvoja sudbina. Odvest ćemo te do pruge i provesti u Austin, gdje te već odavno čekaju.

Campbell uperi u Mojada cijev svog remingtona. Valdezov se partner napokon oporavio od iznenađenja. Mislio je da je dobio glavni zgoditak, glavom ozloglašenog El Capitana.

Mojado se nasmije.

— Što to znači? — upita na engleskom s jakim španjolskim naglaskom. — Zar mi prijetiš, gringo?

— Na tvom mjestu ne bih pokušavao s trikovima — opomene ga Campbell. — Držim prst na otponcu...

Ramon Mojado stajao je kraj brata Valdeza na izbočini.

— A ja imam tucet prstiju na otponcu, gringo! — vikne glasno da nadglasa zvuk vode. — Zar si mislio da je El Capitan došao sam u Teksas?

Valdez je već prije opazio momke što su čučali u zaklonu stijene. Samo su virili cijevi njihovih pušaka uperene u Campbellova leđa.

– Što hoćeš? – upita Valdez muklo. Govorio je s Mojadom španjolski. Campbell je razumio svaku treću riječ.

– Imam za tebe dvije novosti, Valdez. Jednu dobru i jednu lošu, ali tako je to u životu. Najprije zahtijevam od tebe da likvidiraš gringa. Baci ga u rijeku ili ga uguši, svejedno. Samo ga pošalji u pakao! Moraš to učiniti, jer jedino tako ćeš moći uživati u onoj dobroj vijesti. Odlučio sam da ti poštedim život.

Valdez stisne zube.

Campbell ga je upitno promatrao.

– Propalo, compadre! – reče engleski. – Imao si pravo. Da bi se pobijedio Mojado, nije potreban hrabar čovjek nego beskrupolozni ubojica. Ti to nisi, a nikad nećeš ni postati.

– Mogao bih okinuti – odgovori Campbell.

– Ne okreći se, partneru. Iza tebe je cijela Mojadova vojska! Moj brat je ponovo pobijedio.

Nešto je u Calienteovim očima govorilo Campbellu da partner govori istinu. El Capitán se pravio nezainteresiran, ne trepnuvši trepavicama.

Nije ga se ticalo kako će Valdez svršiti s gringom. Valdez mora sam znati koliko i da li mu je važan vlastiti život.

Campbell oklijevajući podiže ruke iznad glave pošto je svoj

remington spremio u korice i pričvrstio ga.

Valdezu mahne da pride. U djeliću sekunde skovao je plan pri kojem mu je Campbell morao pomoći.

Trebalo je da Campbell shvati, a Mojado da ne dokuči što smjera. Valdez nije htio postati ubojicom da bi spasio vlastiti život. Nakon svega što je Mojado čuo, Valdezov život ionako nije vrijedio ništa.

Mora mu barem pokvariti račune. Ne smije izdati partnera i prijatelja.

Kad je Valdez oslobodio Campbella iz pandža bandita s Rio Grande, obojica su na neko vrijeme otišla u Kanadu. Campbell je govorio lijepim francuskim, kakav se govorio u Kanadi. I Valdez se mogao njime služiti, ali Mojado ga nije razumio. Znači, morat će svog partnera na brzinu s nekoliko francuskih riječi upoznati s onim što smjera.

Campbell se približio Valdezu i Mojadu podigavši upitno obrve. Valdez ispruži ruku kao da se želi oprostiti od Campbella. Riječi koje mu je dobacio u brzini bile su dobro smišljene.

– En avant, quand je te fais sauter! Et tu n'as le choix, compain!

Ramon Mojado bijesno podiže stisnutu šaku. Slutio je da se sprema neki trik.

Lester Campbell nije vjerovao svojim ušima. Treba da se odgurne što više kad skoči u dubinu, a skok je neizbježan.

— Što kažeš? — odgovori francuski.

Mojado se htio baciti između dvojice partnera. Ako ga Valdez želi prevariti s tim čudnim uputama Campbellu, onda će momka radije sam baciti preko stijena...

Valdez nije ispuštao Campbellovu desnicu.

— Merde, alors! Comprends done! Tu vas sauter...!

Prestrašen izraz pokaže se na Campbellovu licu. Valdez je osjetio oštru bol u srcu kad je prijatelja gurnuo preko izbočine. Svu svoju snagu upotrijebio je da Campbella gurne što je moguće dalje od stijena. Gotovo je pri tom i sam pao s izbočine.

Za Ramona Mojadea sve se odigralo prebrzo. Kad je pogledao u zapjenjenu vodu Rio Grande, Campbellovo tijelo već je davno nestalo u bujici. Strujanje u kanjonu bilo je snažno.

Mojado se nasmije.

— Dobro izvedeno, brate. Od tebe može još štošta postati. Tvoj partner će uskoro postati plijen jastrebovima na zaljevu.

— Na jugu nema jastrebova — promrmlja Valdez. Prije nego što se Mojado nagnuo iznad izbočine, Valdez je vidio kako je na kratko Campbellova glava izronila iz vode. Ruku na pozdrav nije doduše uspio vidjeti, ali to bi značilo previše očekivati. Najvažnije je da se Lester nije razbio o stijenje, a u to je bio siguran. Stari dobri Lester Campbell plovi sad niz Rio Grande.

Valdez se okrene. Banditi su prišli svom kapetanu. Ramon Mojado dijelio je zapovijedi. Valdez je čuo kad je naredio pokret.

— Što namjeravaš? Što ću ti ja?

— Idemo u Fort Davis, brate, a ti ćeš imati počasnu dužnost da s tvojom latimorkom privučeš pažnju posade dok ne preskočimo ogradu na najslabije čuvanom mjestu.

II

U jednoj usjeklini istočno od izbočenoga grebena Rio Grande, na kojem su bili Valdez i Lester, stajalo je dvanaestak konja. Mojadovi ladroni dobili su već upute i kretali su se polako prema njima u dugačkoj koloni.

Valdez je brojio. Osim Mojada i njega bilo je još deset ljudi. Imali su, dakle, jednoga konja više nego što je bilo potrebno.

Ramon Mojado nije ispuštao svojeg brata iz vida. Lukav osmijeh stalno mu je lebdio na usnama kad bi povremeno pogledao latirmoku, koju je Valdez morao vući sa sobom.

— Kako si samo taj top dovukao iznad rijeke? — upita Mojado.

— Nije moguće da ne znaš, Mojado?

Mojado se podrugljivo nasmije.

— Naravno, znam da tvoj smiješni prijatelj ne zna jahati. Vas dvojica zaista putujete otmjeno, jednopregom!

— Zašto onda pitaš? I nije

Campbell preglup da bi naučio jahati, već naprosto daje prednost kolima. Tako obojica možemo proći s jednim konjem.

— Bili ste smiješan par. Jednog dana ćeš mi biti zahvalan što sam te oslobodio toga gringa, brate!

— Mrzim te zbog toga, Ramone. Više nego prije...!

— Mržnja mi je stran osjećaj, Valdez. Morao sam i trebao bih te mrziti zbog toga što si mi učinio. Nisam zaboravio tvoj udio u oslobađanju Campbella. Moji ljudi su htjeli tvoju krv. Umakla nam je velika otkupnina.

— Otkupnina? Ali ne za Lestera Cambella. Ja znam da Lester nijednom čovjeku između New Yorka i San Franciska nije učinio ništa nažao.

— Griješiš, brate! Ali to sad više nije važno. Campbell je hrana za ribe...

Upravo su stigli do privezanih konja. Banditi su već uzjahali. Mojado pokaže rukom snažnoga kulaša.

— Njega sam odabrao za tebe, Valdez. Izići ćeš s njim na kraj, iako si se već odučio jahanja.

— Što ste učinili s Campbellovim jednopregom? Stajao je nedaleko odavde.

Mojado se opet nasmije.

— Pepe se upravo vozi u Pilares. Mislio sam da ćeš se složiti sa mnom ako ga poklonim due ni Mirandi...

Valdez šutke postavi latimorku uza sedlo, a dugu cijev priveže postrance ispod stremena. Prenosni top se vrlo teško pre-

nosio na konju. Za navlaku je bila predugačka i preteška.

Valdez je napokon bio zadovoljan učvršćivanjem latimorke i spretno je uzjahao. Ramon Mojado je također bio pripravan da krene. Podiže ruku i potjera konja na čelo skupine konjanika.

Valdez također krene, ali nije bio posljednji u dugačkom redu. Dvojica sumnjičavih članova bande pričekala su, a onda ga propustila ispred sebe, pa odmah zatim dojahala i stala svaki s jedne strane.

Valdezu je bilo jasno da usprkos prividnoj prilici koju mu je ostavio njegov grešni brat jaše kao zatvorenik.

III

Lester Campbell imao je nevjerojatnu sreću. Nakon slobodnog pada od gotovo stotinu metara i bolnog udara o površinu vode Rio Grande, malo je nedostajalo pa da izgubi svijest.

No, iznenada je hladnoća vode odagnala nesvjesticu. Lester se borio za svoj život. Prijetila mu je opasnost da ga snažan vrtlog povuče u dubinu.

Upro je posljednju snagu koja mu je preostala da što prije dođe na površinu. Bolna pluća, u koja je prodrlo nešto vode, žarko su žudila za zrakom. Ali Lester se prisili da ipak ne izroni odmah. U posljednji trenutak mu sine da bi onaj sotona Mojado mogao stajati ne stijeni i gledati ne bi li opazio kakav znak života od njega.

Tek kad više nije mogao izdr-

žati, popusti zahtjevu tijela i izroni.

Bujica je malo popustila. Uski kanjon koji je Rio Grande probio kroz stjenoviti masiv bio je iza njega.

Lester Campbell je shvatio kako daleko ga je odnijela bujica tek kad je vidio luk mosta koji je spajao dvije obale rijeke. Taj se most nalazio dobar komad južnije od Pilaresa. Gotovo je nevjerojatno da je toliko izdržao pod vodom bez zraka. Bačen je u rijeku kod grada.

Zacijelo je to bilo zbog snažne struje. Lester nije htio razmišljati o Valdezovu postupku i o svom padu. Imat će za to vremena. Sad je najvažnije da se dočepa spasonosne obale.

Iscrpljenom Lesteru nije bilo nimalo lako da se dočepa mirnijih voda uz obalu. Napokon je bio u stanju načiniti tih nekoliko koraka koliko ga je dijelilo od uskoga pjeskovitog pojasa između rijeke i stijene.

Puzao je, gutao sve više vode dok ga jedan val nije jednostavno izbacio na obalu. Činilo mu se da je prošla cijela vječnost dok se nije polako uspio okrenuti na leđa i ispružiti noge i ruke na suhom. Bio je potpuno iscrpljen.

Most se sad nalazio sjeverno od njega. Gledao je drvenu konstrukciju i razmišljao da li će uspjeti na ovom mjestu savladati strmu obalu.

U svakom slučaju, nitko ga nije gonio, a nije mu se žurilo da se vrati u život jer svi narav-

no vjeruju da je mrtav. Ni trena nije sumnjao da ga Mojado smatra pokojnim.

Tako neka i ostane što je moguće duže. Danju se neće kretati niti će se usuditi penjati uza strminu i otići od teksaških graničara na mostu. Mojado svuda ima svoje uhode... Stoga je bolje da iskoristi priliku koju mu je Mojado i nehotice ponudio, te priskoči u pomoć Valdezu Calienteu, koji je pokazao izuzetnu hrabrost i štošta riskirao kad je odlučio da ga baci preko grebena.

Da Lester nije preživio taj pad, Valdez Caliente nikad više ne bi imao mira. Campbell je dobro poznavao svog prijatelja.

Već drugi put mora Meksikancu zahvaliti za svoj život. Prvi put je izbjegao smrt za dlaku kad je Valdez riskirao vlastiti život da ga oslobodi iz pandža bandita s Rio Grande.

Otada Lesteru nikako nije išlo u glavu zašto je Valdez toliko riskirao za njega. Bio je stranac u ovoj zemlji, čak i za Valdeza, iako se međusobno oslovljavaju s »amigo« i imaju pred sobom iste ciljeve.

Lester je znao da Valdez ima mnogo povjerenja u njihovo partnerstvo, iako bi ga svaki put obuzeo loš osjećaj kad bi Valdez opteretio to partnerstvo, iako je u tome kratkom vremenu izdržalo mnogo iskušenja.

U Kanadi i sjevernim pograničnim predjelima sami su hvatali bandite u bijegu i izručivali ih zakonu. Valdez Caliente živio je od tog posla.

Lester se smješкао. Vjerojatno je Valdez mislio da će njihovo partnerstvo vječno trajati. Hladan vjetar dodirne površinu vode i Lester Campbell zadršće. Ležao je na mokrom, ljepljivom pijesku. Miris vode mu je već pomalo išao na živce, a i stalno žuborenje, koje nije dopuštavalo da mu do uha dopre neki drugi zvuk.

Ipak, nešto privuče njegovu pažnju. Lester podiže glavu i ugleda na mostu kola i konje. Raširi oči od iznenađenja kad ustanovi da su to njegov konj i njegova kola na mostu južno od Pilaresa...

S time je trebao računati, pomisli. Ostavio je jednopreg po dalje od kolskog puta, koji je na teksaškoj strani vodio uz Rio Grande.

A Valdez je još rekao da će ih konj opomenuti ako Mojado i njegovi banditi budu došli s te strane...

Pogrešna procjena, pomisli Lester gorko. U konje se ne možeš pouzdati. A da nije Mojado sa svojom bandom već bio u skloništu kad su oni došli?

To je moglo biti objašnjenje. Obojica su se uspela neoprezno na stijenu vukući tešku latimorku između sebe kako bi bandu izmamili iz njihovih gnijezda. A oni su već bili na teksaškoj strani rijeke!

Valdez Caliente bio je borac i svađalica, punokrvni Meksikanac. Lester Campbell je sebe smatrao strategom, koji je više cijenio snagu duha nego tjele-

snu snagu ili moć vatrenog oružja.

Podvuče koljena pod bradu i ustane. Jednopreg gore na mostu bez problema je stigao na meksičku stranu. To znači da ga može otpisati kad ga vozi jedan od Mojadovih pasjih sinova.

Zapita se zašto li uopće postoje američki graničari ako banditi slobodno prolaze granicu kako hoće i kad se sjete...

Bilo je još prerano da se pripremi na strmi uspon. Na sreću, Lester je izišao iz vode na istočnoj obali Rio Grande. Htio je pričekati da se smrači pa tek onda krenuti. Znači, ima vremena da osuši svoju odjeću, iako je sunce jedva dopiralo na ovu stranu obale.

IV

Jahači su stigli do gorja Apache Mountains. Odatle pa do Fort Davisa ima dobrih pedesetak milja, gdje je najvažnija željeznička linija u jugozapadnom Teksasu.

Sunce je zašlo. Ramon Mojado potjera svoga konja prema mjestu koje je vjerojatno poznavao otprije.

Calienteovi stražari pokazaše mu da krene prema mjestu koje su odredili za rasedlavanje konja.

Valdez Caliente nije dotad ni s kim progovorio ni riječi. Sam je bio sa svojim crnim slutnjama. Znao je da se sreća promijenila, da mu je okrenula leđa...

Svi izgledi su sad kod Ramo-

na Mojada. Zaskočio ga je i sve ono što je želio cijelog života pretvorilo se u beznade.

Valdezu Calienteu ostala je još samo nada da će se na dugom putu do Fort Davisa nešto dogoditi. A tko je poznavao Calienteu, znao je vrlo dobro da je on čovjek akcije i da ne podliježe ispraznoj nadi.

Banditi su skupljali drva i uskoro je zaplamsala logorska vatra. Mojado mahne Valdezu da pride. Udaljili su se nekoliko koraka od ostalih.

– Imao si dovoljno vremena da o svemu razmisliš, Valdez. Moraš odabrati. Ili ćeš nam se priključiti i sudjelovati u dobrom i zlu s nama, ili će biti loše po tebe.

– Nikad se nisam bojao, Ramone. Morao bi znati da nikad nisam odustao od borbe protiv tebe i tvojih pasjih sinova. Uvijek sam bio sam, ali sad sam siguran da ću na kraju pobijediti.

– Nisi bio sam. Imao si sa sobom onog Amerikanca, koji čak nije bio ni pravi Jenki.

– Lester Campbell? Izostavi ga iz igre, Ramone, osim toga...

– ... otišao je u pakao – nadopuni Mojado. – Šteta za njega. Mogao nam je biti koristan.

– Nikad neću biti na tvojoj strani, Ramone. Ništa na svijetu ne može me odvratiti od namjere da te izručim tvojoj pravednoj sudbini. Ipak, zanima me kakve koristi bismo imali od Campbella? Mislim, kakve koristi za tebe i tvoje beskrupulozne planove?

Mojado se nasmije.

– Zaista ne znaš, a prošle godine si riskirao kožu i glavu da spasiš Campbella od nas? Mislio sam da se već njime koristiš za svoje vlastite planove. Mislio sam da si pametniji, Valdez.

– Kad sam čuo da nedužnog putnika držiš na nišanu kao taoca, prešao sam Veliku Rijeku da ga oslobodim i dovedem u Teksas. Uspio sam, kao što znaš. To je bilo sve. Lester Campbell je pokazao da je zahvalan i postao mi je partnerom, i to pravim. Pomogao mi je da uhvatim nekoliko okorjelih ubojica gore na kanadskoj granici. Campbell je veliki poznavalac ljudi i ne možeš ga lako prevariti.

– Ti, budalo! Zar zaista nisi znao tko je bio taj gringo? Zar bi me zanimao neki bezvezni putnik? Campbell je bio jedina opasnost za mene! U usporedbi s njim, ti si obična uš koju mogu zgnječiti kad mi padne na um.

Mojado zgrabi svog polubrata za ruku i pogleda ga sumnjičavo.

Valdez ljutito strese njegovu ruku sa svoje.

– Govoriš o njemu kao da je živ! – prosikta Mojado. – Što si mu doviknuo prije nego što si ga bacio preko grebena?

Zbog nekoga neobjašnjivog poticaja, slabog trenutka, što li, Valdez reče istinu.

– Nadam se i molim se da je moj partner živ. Viknuo sam mu neka se odgurne što dalje može kad ga odbacim. Jer dolje

je morao, inače bi ti obojicu ubio.

– Prokleti štakoru! Možda si ga uspio spasiti. Jeste li govori francuski?

– Da, naučio sam ponešto u Kanadi. Hoćeš li mi reći što je to s njim? Zašto ti je opasan?

Mojado odmahne glavom.

– Sad više ne, jer opasnost nije prošla. Lako je moguće da je gringo ostao živ. Dovoljno rano ćeš saznati kakvoj smrtnoj opasnosti si se izložio što si ga ostavio na životu, brate. A time si zapečatio i svoju sudbinu. Ne ostaje ti više mogućnost izbora da budeš protiv mene ili sa mnom!

– Kako da to shvatim?

– Nemam više vremena držati govore! – Kapetan pohita prema svojim ljudima. – Ustajte, lijenčine! Ugasite vatru, odmah jašemo dalje!

– Što se dogodilo, Jefe? – promrmlja Franco Attalan, zamjenik vođe bande. Bio je to odvratan, ružan momak, s ožiljcima od noža po licu.

– To možete zahvaliti onom ondje! – vikne Mojado ljutito.

– Lako je moguće da je Valdezu uspio trik i da je gringo preživio, a time su naši planovi ugroženi. Uхватите Valdeza i svežite ga. Hoću biti siguran da neće počinuti nikakve ludosti.

– Gringo je mrtav, kapetane

– promrmlja jedan stariji bandit. – Vidjeli smo svi kako leti preko stijene!

– Mrtav, Diego? Dajem tisuću zlatnih pesosa onome tko mi pokaže njegov leš!

Momci se užurbaše. Ako se kapetan toliko uzbuđuje, onda je vrag odnio šalu. Dva bandita pridoše Valdezu i svezaše mu ruke na leđima. Ostali su ugasi- li vatru i priveli konje.

– Što je s Pepeom?! – vikne Franco Attalan. – Htjeli smo ga ovdje pričekati!

Mojado odgovori psovkom.

Valdez osjeti kako mu konopci stežu zglobove na rukama. Čim je bio svezan, posjeli su ga u sedlo i krenuli dalje.

Divlja horda je nakon nekoliko sekundi već jahala brzim tempom. Krenuli su prema istoku točnije prema Fort Davisu.

V

U isto vrijeme Lester Campbell je protezao bolne i promr- zle udove. Na rijeci se smračilo. S neba je nestalo i posljednjeg odsjaja zalazećeg sunca.

Od neprestanog žuborenja vode Lester je bio istinski bole- stan. Sva njegova čula bila su zatupljena tim zvukom. Tako mu je promaklo da je neki čov- jek na konju s meksičke strane prešao most. Prema tome, vo- zač njegova jednoprega morao je biti u Pilaresu.

Odjeća koju je Lester objesio o grm da se suši još je bila mo- kra. Mokre nogavice gaća slije- pile su se oko koljena. U čizma- ma je još bilo vode.

Dršćući i bez imalo volje za- počeo se penjati. Mora prijeći preko mosta neopaženo. Odlu- čio je da u Pilaresu započne borbu protiv Mojada. Bilo bi be- smisleno krenuti pješice na is-

tok, gdje se daleko u zaleđu granice nalazi američki garnizon.

Trebalo bi da u Pilaresu nabavi konja ili mulu pa da odjaše. Bilo bi najbolje, naravno, kad bi našao svoj jednopreg.

Dok je čekao da zanoći, Lester je čistio svoj remington. Nije znao da li će oružje funkcionirati, iako je učinio sve što je mogao da ga dovede u upotrebljivo stanje.

Nalazio se na podnožju obale koja se uzdizala pred njim poput bedema visokog dvadesetak metara. Strma obala bila je samo djelomično obrasla grmljem i niskim raslinjem.

Buka koju je prouzročilo kamenje koje se kotrljalo pod njegovim nogama dok se uspinjao vjerojatno se čula sve do mosta. Lester se, doduše, trudio da bude tih, no svaki čas bi se ispod njegovih nogu otkotrljala prava mala lavina zemlje i kamenja i uz veliku buku završila u vodi rijeke.

Kad je stigao do polovice strmine, Lester zastane. Zabrinuto se zapita nisu li graničari možda potkupljeni. Vjerojatno spavaju. Postalo mu je svejedno da li ga čuju ili ne. Brže se penjao i ostatak strmine svladao mnogo brže.

Stalno je razmišljao o graničarima. Ako momci nisu zaspali, vjerojatno su se povukli u baraku koja je izgrađena dalje na tekšaškom teritoriju. Probudit će ih, neka znaju! Nije, inače, običavao brinuti se o stvarima koje ga se nisu ticale, ali njegov

osjećaj dužnosti bio je ovaj puta jači. Upravo zbog takvih momaka može Ramon Mojado provoditi svoj teror.

Da Valdez nije putem svojih veza saznao o prepadu koji se sprema na Fort Davis, moglo se dogoditi svašta. Lesteru obuzme bijes. Istina, Valdez Caliente nije baš imao ugodan i lijep posao kao lovac na nagrade, ali obavljao ga je korektno i pošteno. Još nikad nije iz zasjede pucao na nekoga i mučki ga ubio.

Protivniku je uvijek davao priliku, pa ipak je pobjeđivao i odvodio ga pred suca. Većina njegovih zarobljenika završila je na vješalima a ne od njegovog metka. Lester je mnogo naučio od njega.

Svakako je namjeravao zadržati to partnerstvo, možda pod malo promijenjenim uvjetima. Nije mogao u nedogled tumačiti s Valdezom tražeći bandite. U pola godine, koliko je proveo s njim, saznao je mnogo toga što bi mu inače bilo nedostupno. Shvatio je kojekakve stvari koje su mu dotad bile nepoznate.

Njihov posljednji veliki zadatak bilo je hvatanje Ramona Mojada i njegove bande na Rio Grande. Tek kad ga obavi, moći će se vratiti svojem redovnom poslu za pisaćim stolom.

Ali kako da to izvede i izide na kraj sa svojom odgovornošću kad ovi graničari na mostu namjerno zatvaraju oči i prave se da ništa ne vide i ne čuju? Kao da bandita na Rio Grande uopće nema! Načelo zakona i

reda, na koji se Lester Campbell zakleo, moralo bi vrijediti za sve članove državnog aparata koji se brine za slobodu zemlje.

Lester se više dovukao nego što je hodao do prašnjave ceste. Noćni povjetarac rashladi mu mokru odjeću. No, Lester se nije obazirao na to. Ljutito je žurio prema stražarnici u kojoj se morao nalaziti stražar.

Čovjek je bio na mjestu, zajedno sa svoja tri druga. Nisu spavali.

Lester protrne. Žmarci mu podoše niz kralješnicu, ali ne od hladnog noćnog vjetra, sva četvorica graničara u uniformama bili su mrtvi, ustrijeljeni.

U sumraku je opazio samo skorenu krv na njihovim tijelima. Zločin se vjerojatno dogodio već oko podneva, jer od podneva su on i Valdez ležali nekoliko stotina metara dalje od mosta i promatrali kako će se kretati Mojadova vojska.

Lester će se cijelog života sjećati tih događaja. Do sada Valdez nikad nije griješio u procjenjivanju situacije, međutim, ovaj put je teško pogriješio: banditi koje su očekivali u Pilaresu već prije su prešli na teksasku stranu. Dok je gledao ove mrtve graničare, bilo mu je jasno kako su banditi dospjeli na američko tlo.

Lester se gotovo ugušio od bijesa i nemoći. Slušao je mnogo o zlodjelima bandita s rijeke Rio Grande, a sad se u to uvjerio i vlastitim očima.

Graničari su zacijelo bili po-

bijeni bez opomene. Da su ih čuli, vjerojatno bi i neki od Mojadovih bandita izgubio život.

Sličilo je to na ratno stanje. Ako Ramon Mojado želi rat, imat će ga. U djeliću sekunde je od mirnoga, trezvenoga Lestera Campbella, postao drugi čovjek. Dosad nije mogao razumjeti svog prijatelja Valdeza Caliente. Smatrao je ozloglašene bandite s Rio Grande običnim banditima. No, bili su to goropadni, pravi krvoločni gadovi. Shvatio je koliko se prevario.

Ti banditi su kao kuga. Ne smije birati sredstva ako ih želi dovesti pred sud. Jedina kazna za takve zlotvore je vješanje.

Lester ovog časa nije mogao ništa učiniti za mrtve graničare. Zemlja je naokolo bila tvrda i kamenita, a nigdje nije vidio lopate da ih sahrani. Znači, mora obavijestiti nadležne vlasti u Fort Davisu, jer jedino ondje postoji željeznički telegraf kojim može obavijestiti ljude u Austinu.

Ali Fort Davis je daleko, udaljen je čak šezdeset kilometara od mosta kod Pilaresa.

Lester se zamisli. Ne smije izgubiti iz vida situaciju, mora po svaku cijenu zadržati moć rasuđivanja. Valja dobro razmisliti o sljedećem koraku koji će poduzeti.

U prvom redu, ne smije zaboraviti na prepad koji je Mojado namjeravao poduzeti na Fort Davis. Dogodit će se za tri dana, rekao je Valdez. A Valdez je sad u rukama svog brata zločinca.

Lester je znao da se Fort Leaton i Fort Quitman nalaze blizu. Ondje na žalost, nema telegrafa, ali zato ima dovoljno ljudi koji mogu pomoći.

Fort Quitman nalazio se samo 45 kilometara daleko, a Fort Leaton deset kilometara dalje. Odlučio je da što je moguće prije stigne do Fort Quitmana, a to znači da mora putovati preko Pilaresa ako ne želi propješačiti 45 kilometara. Trebalo bi je tri do četiri dana da prijeđe tu udaljenost. U Pilaresu mora, znači, svakako nabaviti konja ili kola sa zapregom.

Pogledao je prema zapadu, pa krenuo preko mosta na Rio Grande. Čim je prešao most i došao na drugu stranu obale, ugleda treptajuća svjetla meksikanskoga pograničnog gradića.

VI

Valdez Caliente jahao je između svoja dva čuvara. Ako budu zadržali taj tempo, stići će u Fort Davis prije izlaska sunca. Boljele su ga ruke svezane na leđima. Morao se znatno naprezati da svu snagu usredotoči u bedra da ne padne s konja pri tom ubitačnom tempu. Bio je uvjeren da neće dugo izdržati.

U njegovu bratu zacijelo je sam sotona. Čini se da je Ramon doista bio uvjeren da će zauzeti Fort Davis u naletu prije nego što Campbell poduzme određene korake.

Svu svoju nadu Valdez Caliente je polagao u Lestera Campbella. Njegov prijatelj i

partner zaista je zagonetna ličnost. Čak i za besanih noći uz vatru nikad nije pričao o sebi. Čini se da taj skromni i povučeni čovjek predstavlja veliku opasnost, o kojoj Ramon i te kako razmišlja. I to mu je bilo zagonetno.

Valdez se trgne iz svojih misli. Jedan od njegovih čuvara se odmakne i načini mjesta kapeitanu Ramonu, koji se u tom času stvorio ispred njih.

Nekoliko minuta jahali su šuteći jedan kraj drugoga. Valdez nije imao što reći svojem polubratu. No, Ramon vjerojatno ima neki razlog zbog kojeg se približio.

Valdez je šutio i čekao. Cijelo tijelo mu je bilo napeto od nاپornog jahanja, a to je još pojačavalo osjećaj boli u zglobovima ruku.

— Campbell... — progovori odjednom Ramon. — Zaista ne znaš ništa o njemu?

Valdez je šutio.

— Nećeš valjda i dalje tvrditi, brate, da ne znaš ništa o njemu?

— On je moj partner — odgovori Valdez stisnutih usana.

Ramon opsuje.

— Do vraga i tvoj partner! Pronašao si čovjeka za kojega bih ja naplatio gomilu novca! Tvoj navodni partner Campbell je visoki vladin činovnik u Tekساسu!

— Lažeš, Ramone! Kad bi Lester bio čovjek za kakvog ga držiš, ne bi išao sa mnom u Kanadu.

— Campbell je imao svoje

razloge, brate. U međuvremenu sam shvatio zašto se upustio s tobom, u rabotu. Ono što si ti smatrao zahvalnošću, nije ništa drugo do li hladna računica. Campbell je htio pomoću tebe jeftino doći do nekih iskustava. On je velika zvjerka u vladi u Austinu. Mogli smo naplatiti za njega barem stotinu tisuća dolara.

– Sasvim si poludio, Ramone!

– Ja ne, ti si poludio. Htio sam ga poslati do vraga, ali ti si bio pametniji, htio si sve sam riješiti. Tvoj partner... Zaista se moram nasmijati. Da li ti je ikad pomogao? Da li je ikad uhvatio momka za kojim je bila raspisana potjernica? Kažem ti, Campbell je nesposoban, običan parazit. Dobar jedino da bude talac.

– Bio je moj prijatelj...

– Obično smeće. Samo te je iskoristio, brate, a ti si nasjeo gringu, Campbell se izdavao za velikog ljubitelja pravde. Smije ti se u brk. A dovoljno je saznao da nas sve pošalje do vraga! Čuo je od tebe. Bit će među onima, budi siguran, koji će to osjetiti kad dođe do protuudarca.

– Protuudarcac, kažeš kad izvučeš kraći kraj? Rado bih se žrtvovao, Ramone, kad bih znao da će tvoja paklenska igra time završiti. Ne nadaj se da ću plesati s tobom u istom kolu. Stojimo na različitim stranama. Tvoja strana je vrlo blizu vješalima.

– Ti si tvrdoglava budala, brate. Više sam očekivao od te-

be. Što imaš protiv mene? Zar ja i moji ljudi ne živimo dobro? Imamo svega, uvijek uzimamo ono što nam treba. To je moja filozofija.

– S kojom ne možeš više daleko stići, Ramone.

– Glupost. Tako živim godinama, a mislim dočekati i duboku starost.

– Osim ako ne dobiješ kakvu kuglu u leđa prije nego što te objese. Upravo se nalaziš na putu za vješala. Odustani od plana da osvojiš Fort Davis.

– Je li to opomena?

– Nema potrebe za opomenom. Davno si prešao tu fazu. Želio bih samo doživjeti da ti konačno stanu na kraj. To je moja jedina želja. Želim te vidjeti kako visiš. Kad-tad ćeš platiti za svoje grijehe.

Ramon Mojado se grleno nasmije.

– Ako su vješala moja sudbina, bit će i tvoja, brate. Neću te više ispustiti iz ruku. Bit ćeš prisutan kad budemo napadali Fort Davis, kad ga sravnimo sa zemljom. Imamo dovoljno eksploziva u torbama. A bit ćeš prisutan i kad preuzmemo kontrolu nad željezničkom linijom. Jedino nećeš biti prisutan kad budemo pobirali vrhnje. Predugo si bio protiv mene.

– Računica ti je pogrešna, Ramone.

– To ćemo još vidjeti, brate.

– Ne zovi me bratom! Ne želim više biti tvoj brat!

– Možeš se smatrati počašćenim i sretnim što imamo istu majku. Inače bih te već davno

ubio, Valdez. Zar misliš da zbija ne znam odakle ti informacije i kako ih skupljaš? Ono što ti je Miranda šapnula upravo je ono što sam joj rekao da ti kaže. Ti si saznao samo ono što sam ja htio da saznaš. Uhvatio si se na ljepak. Zar nisam tebe i tvoga šugavog partnera iznenadio i zaskočio u pravo vrijeme?

— To mi sad kažeš. Imao si sreće, to je sve. Imam, naime, i drugih izvora informacija osim tvoje lijepe zaručnice Mirande. A moj partner će osujetiti tvoj paklenski plan. Znam to. Siguran sam da je Campbell živ. Kod Fort Davisa doživjet ćeš gadan poraz, Ramone.

— Vidjet ćemo, brate. Bit ćeš uz mene, pa kako meni, tako će biti i tebi. Zajedno ćemo otići do vraga ako ustreba!

Valdez je šutio. Šutke je jahao uz Ramona Mojada. Konji su sami pronalazili put kroz noć. Zvijezde su škrto prosipale svoje svjetlo. Bilo je vrijeme mlada-ka...

VII

I Lester Campbell je proklinjao neprobojnu tamnu noć. Svjetla Pilaresa sve više su se udaljavala. Seljaci koji su živjeli na ovoj škrtoj zemlji nisu noću trebali svjetla. Počelo je svitai u tri sata. Meksičkim seljacima je za odmor preostala samo kratka noć.

Posljednje svjetlo na obzorju nestalo je kad se udaljio četvrt milje od grada. Svjetla su gorjela samo u jednoj zgradi. Najvećoj i najljepšoj među kućama i

kolibama u Pilaresu. U njoj je stanovala dona Miranda ili duena, ljubavnica i zaručnica Ramona Mojada.

Međutim, Lester Campbell to nije znao. Zapamtio je samo smjer i kretao se prema kući ne bi li nabasao na kakvoga konja ili mulu.

Lester nije imao pojma ni o čemu, iako je od Valdeza Calienteja morao saznati da nisu svi u Pilaresu prijateljski raspoloženi prema Jenkijima. No Lester, porijeklom Englez, ništa nije znao o neprijateljstvu Meksikanaca prema Amerikancima.

U svojoj naivnosti smatrao je istomišljenikom svakog čovjeka koji nije baš izgledao kao probisvijet. Mojado sa svojim banditima nije bio u gradu, te se Lester naumio obračunati sam s vozačem koji je ukrao njegov jednopreg.

U Pilaresu su preostali samo taoci, odnosno stanovnici grada. Lester je putem smislio kako da oslobodi te jadne ljude. Napokon, ima revolver u rukama, a hrabrosti mu nikad nije nedostajalo. Jedno za drugim, reče sam sebi. Najprije treba nabaviti konja, a onda će misliti na taoce.

Po ovome što je poduzeo i stavio sebi u zadatak nije teško zaključiti da Lester baš nije imao osobitog životnog iskustva. Nije baš mnogo naučio družeći se s Valdezom.

Bio je postojan u svojim nakanama i ustrajan. U svojoj domovini dobio je i izvrsno obra-

zovanje. Osim toga, njegovo pravo ime nije Lester Campbell. Da nije imao starijeg brata, sad bi se zvao Leister grof od Campbella.

Titulu nasljeđuje prvorodeni sin. Na Lestera, kako se nazvao kad je došao u Sjedinjene Države, otpalo je samo prvoklasno obrazovanje.

Fini način življenja i odgoj koji je dobio u obitelji prevagnuli su kad ga je guverner uzimao na visoki položaj u vladi. Dobio je mjesto komesara za borbu protiv pograničnog banditizma. Tim dobro plaćenim mjestom za pisaćim stolom nije baš bio zadovoljan. Njegovo prvo i posljednje službeno putovanje u područje Rio Grande odmah ga je odvelo u Mojadovo zarobljeništvo, iz kojeg ga je oslobodio Valdez Caliente.

Lester je bio prevelik džentlmen da bi to zaboravio. Iz zahvalnosti je krenuo s Valdezom po državi sve do Kanade. Mnogo toga je naučio u to vrijeme, ali temeljno znanje mu je ipak nedostajalo. Naime, saznanje da gringo ne može biti dovoljno oprezan kad dođe na meksički teritorij...

Nije se brinuo o svojim pretpostavljenima u Austinu. Već će pronaći prave riječi kad stupi u službu. Napokon, i on je pridonio tome da se pronađu neki davno traženi zločinci. Pravi uspjeh će postići tek onda kad uhvati Ramona Mojada i njegove bandite strpa iza rešetaka.

Nadao se da će guverner znati cijeliti njegov doprinos i

shvatiti razloge višemjesečnog izbivanja s radnog mjesta za stolom.

Partnerstvo s Valdezom donijelo mu je u prosjeku više dolara nego što bi zaradio u vladinu uredu u Austinu. Zato se lako može odreći plaće koju bi primio da je radio u to vrijeme.

Teturao je tamnim ulicama Pilaresa prema kući u kojoj je gorjelo svjetlo.

Bila je to zanimljiva i impozantna zgrada, najveća u cijelom gradu. Dvorište je bilo ograđeno visokim zidom od čvrstih opeka.

Lester polagano pritisne vrata na dvorištu. Bila su zaključana iznutra. On krene prema vratima na kući. Nakon nekoliko trenutaka razmišljanja ipak udari mjedenom ručicom o masivno drvo.

Unutra se nešto pokrene. Odnekud iz unutrašnjosti slabi odsjaj svijeće razbijao je tamu. Vrata se polagano otvore.

S obzirom na to da je gledao prema svjetlu, nije mogao razaznati lik koji je provirio kroz odškrinuta vrata. Malo se začudio što ga je taj mukli meksički glas pozvao da uđe.

Lester je htio tražiti konja ili mułu. Nije mu se ni pružila prilika za to. Odmah su ga gurnuli prema zidu i prepipali od glave do pete.

Ironično se nasmijavši, momak pronađe Lesterov remington u navlaci te mu ga oduzme. Zatim ga zaspe bujicom meksičkih psovki te mu okrene ruku na leđima i gurne ga pred

sebe. Lester posluša. Nije imalo nikakvog smisla da se buni. Meksikanac ga kroz pokrajna vrata gurne u dvorište. Lester pogleda u zvjezdano nebo i upita se što li će se dogoditi. Nije razumio što mu govori njegov čuvar.

Gurnuo ga je tako snažno, da se zaustavio tek na nekim željeznim rešetkama. Začuje šaputanje. Svijeća koju je Meksikanac nosio sa sobom nije više gorjela, a on se u mraku loše snalazio. Pogotovo što ga je dobrobrano boljela ruka koju mu je zavrnuo.

Vrata zaškripaše. Čuvar gurne Lestera još jednom snažno ispred sebe te za njim zaključa vrata. Ubrzo je začuo korake koji su se udaljavali preko dvorišta. Ništa nije vidio. Ispružio je ruke ispred sebe da bi učinio nekoliko koraka i udaljio se od mjesta na kojem je stajao. Njegove ruke napipaše nešto mekano, žensko.

Prestraši se.

— Tko si ti? — šapne iz tame neki glas. Osoba koja ga upita uhvati ga za ruku. Nakon nekoliko sekundi ponovno se javi glas iz tame.

— Oh, napokon, jedan muškarac!

VIII

Konji su postali bučni. Jahači su mijenjali ritam jahanja. Malo su kasali, malo išli korakom. Iscrpljene životinje čak ni ostruge nisu mogle natjerati da krenu brže. Valdez nije više osjećao zglobove na rukama.

Čvrste uzice prekinule su optok krvi, a leđa su ga boljela od napornog jahanja.

Lak i čvrsti kulaš kojeg je jahao bio je potpuno iscrpljen.

Jahali su već satima. Na istoku se pojavilo sunce i najavilo novi dan.

Samo se na Ramonu Mojadu nisu zapazali tragovi umora. Jahao je najboljega konja. Držao se u sedlu kao najponosniji kapetan američke vojske.

Valdez je bio pripravan umrijeti od napora, ali brata, koji je jahao pokraj njega, ne bi ni za živu glavu molio da mu olakša muke. Njegove misli su se stalno vraćale na Lestera Campbella. Jedini on bi ga mogao spasiti, a i osujetiti napad bandita na Port Davis.

Zar se uopće smije nadati da je Campbell preživio pad u Rio Grande? Istina, vidio je da mu se glava na kratko pokazala iznad površine, a onda opet zaronila, ali...

Mojado mamuzne konja i izbije na čelo umorne kolone. Banditi su zahvalno zategli uzde i skupina stane.

— Sjašite!... — zapovjedio je El Capitan. — Attalan, Diego i Leon, pridite!

Valdez se upita kakve li nove svinjarije opet smišlja njegov brat. Kulaš je lagano podrhtavao pod njim. Bio je iscrpljen.

Valdez nije sam mogao sjahati. Mojado se podrugljivo nasmijsao kad je to vidio.

— Pomozite mu da sjaše, ali uzice oko njegovih ruku ostaju! Valdezu se ne može vjerovati.

Imamo još samo deset milja do utvrde. Ne smije se dogoditi ništa nepredviđeno.

— Jefe... — zastenja Franco Attalan — potreban nam je odmor! Ne želim se žaliti, ali kroz moje kosti kao da projahao sotona.

— Odmorit ćete se — obećao je Mojado. — Ostat ćemo ovdje do podneva, ali prije toga moramo zgotoviti pakete eksploziva. Zatim ću vam objasniti plan kako ćemo zauzeti Fort Davis.

— Danas?... — jedva protisne košcati Diego. — Do vraga, kapetane, pa rekao si nam da ćemo napasti tek za nekoliko dana!

— Na današnji dan ćemo sravnati sa zemljom utvrdu — odgovori Ramon Mojado. — Ne mogu duže čekati jer će nam onaj izdajnik gringo dovući na vrat američke vojnike. Kao što znate, Ford Quitman i Camp Stockton nisu daleko odavde. Moramo zauzeti Fort Davis prije nego što Jenki nešto poduzmu.

Valdez je pročitao namjere svog polubrata. Mojado je nastavio.

— Uхватit ćemo komandante, a posadu zarobiti. — Ružno se nasmijao. — Naravno, ako bude preživjelih... Kad osvojimo utvrdu, automatski držimo u šaci cijeli grad, a i željezničku postaju. Više od toga nam nije potrebno. Kad za dva dana dođe večernji vlak, uхватit ćemo guvernera. A time su sve naše brige riješene. Najvažniji čovjek Teksasa vrijedi milijun dolara u

čvrstoj američkoj valuti.

— Neće ti to poći za rukom, Ramone — progovori odjednom Valdez. — Tvoj plan će propasti. U Fort Davisu postoji željeznički telegraf. Vojničke trupe će stići u najkraće moguće vrijeme, a onda ste gotovi. I ne zaboravi posadu oko utvrde. Okolica će uskoro vrvjeti plavim kaputima, a ti imaš samo deset ljudi!

— Deset ljudi i tebe, brate! Ti si u mojoj računici važan faktor. Nisam te zaboravio uračunati u rizik. Plan je savršen, Valdez. Nitko me neće spriječiti da ne uhvatim guvernera i zarobim ga. Bit će moj talac.

Valdez je zašutio. Ono što je namjeravao Mojado bilo je ravno ludosti, plan njegova bolesnog zločinačkog uma. Uхватiti guvernera Teksasa... zamisao je graničila s potpunom ludošću. I to usred Fort Quitmana, Leatona i Camp Stocktona!

— Pobijedit ćemo! — uzvikne Mojado podigavši stisnutu šaku. — Teksas je oduvijek bila meksička zemlja! Pokazat ćemo Jenkijima!

— Ti si lud, Ramone — šapne Valdez za sebe. No, ubrzo će morati promijeniti mišljenje.

Mojado je iznosio pojedinosti svog plana. Bio je nevjerojatan, sam sotona ne bi smislio zlokobniji, a najgore od svega je bilo to što je mogao uspjeti.

Valdezu su hladni žmarci milili niz leđa kad je Mojado raskrečen pred banditima dijelio zadatke.

— Napast ćemo u dva sata

poslije podne. Moj brat Valdez će pomoću svoje puške Lattimore nagovoriti posadu da ode na južnu stranu utvrde. Jenkiji moraju pomisliti da ih napada cijela artiljerija. Najbolje od svega je to što neće moći vidjeti odakle se puca. Izbit će panika.

Valdez je progutao slinu, ali nije progovorio.

— Dok ih moj brat obasipa salvom — nastavio je Mojado — jahat ćemo jedan za drugim u velikim lukovima prema stražnjoj strani utvrde. Ondje će svatko ubaciti svoj paket eksploziva i zatim ćemo ih istovremeno zasuti paljbom. Potom slijedi šetnja po utvrdi. Pucamo u sve što se miče.

— Ti, prokleti...! — krikne Valdez, ali prljava šaka jednog bandita presiječe mu riječ u grlu.

— Valdez ima pravo — reče podrugljivo Mojado. — Nećemo svi sudjelovati u napadu. Diego će dobiti drugu važnu ulogu. Preuzet će telegrafski ured i voditi računa o tome da budu poslane samo one poruke koje nama odgovaraju. Sve treba da djeluje normalno, kao svaki dan. Niti riječi o tome da su utvrda, grad ili željeznička stanica u našim rukama. Svi vlakovi će biti otpremljeni kao i obično sve dok ne stigne vlak sa salonskim kolima guvernera. Zauzet ćemo grad i staviti ga pod ratno pravo. Tko se suprotstavi, bit će strijeljan.

— Ratno pravo? — uzviknu Valdez. — Nijedan rat nije tako

prljav kao taj koji ti namjeravaš započeti, Ramone!

No, Mojado se nije obazirao na njegovu upadicu nego je hladnokrvno nastavio razlagati svoj plan.

— Tri čovjeka će biti dovoljna da drže pod kontrolom preživjele Jenkije. Mislio sam da to obavi Pepe. Ako ne dođe, preuzet će to Sanchez i Lazar. Potreban nam je samo zapovjednik, i to živ, kako bismo imali dobrog taoca ako se Jenkiji pojave neočekivano i mimo našeg plana. Budite uvjereni, plavi kaputi neće samo tako žrtvovati svoga visokog oficira. Prije će podvući rep i nestati.

Banditi su zapljeskali, plan im se svidio. Napokon će se moći raspojasati i dokazati omraženim gringosima moć bandita s Rio Grande.

— Kad Fort Davis padne, preuzet ćemo grad! — poviče Franco Attalan.

Mojado je kimnuo.

— Imenovat ću te svojim zamjenikom, Franco. Ustrijelit ćeš šerifa i preuzeti njegovu kancelariju. Diego će biti u željezničkoj stanici, a ostali će biti postavljeni na najvažnije točke u gradu. Samo Valdez i ja ćemo...

— Ja neću sudjelovati! — vikne Valdez.

Mojado se nasmije.

— I te kako ćeš sudjelovati, brate! Pazit ću na tebe bolje nego na svoje oči. Naime, ako nešto pođe loše, bit ćeš kriv ti ili onaj prokleti gringo. Moj plan

je savršen. Ako se Campbell odnekud pojavi, razgovarat ćeš s njim. Reći ćeš svom partneru koliko vrijedi život njegovog partnera, tvoj život.

— Moj život nije vrijedan toliko koliko život guvernera — primijeti Valdez. — Možeš me ubiti, Ramone, ali ne zahtijevaj od mene da pomažem tim banditima.

— Pucat ćeš, i to iz svoje latimorke. Prava je stvar ta tvoja puška. Šteta što ih nemamo više, naoružao bih njome sve svoje ljude.

— Neću pucati — odvrati Valdez — i neću napraviti nijedan naboj. Kao što znaš, meci tog kalibra ne mogu se kupiti, a moja je tajna kako se prave. Ako staviš previše baruta u naboj, može eksplodirati cijev i ubiti čovjeka koji puca, a ako staviš premalo, opet ne valja.

Mojado je psovao.

— Na posao, momci! Napravite te poklone od eksploziva za gringose. Ne brinite o kukavici kojeg nazivam svojim bratom. Kad bude trebalo krenuti, naći ću načina da ga nagovorim na suradnju. Poznajem, naime, neke metode koje će ga privoljeti na suradnju.

Mojado pride Valdezu i gurne ga u gustiš onako svezanog. Valdez je stisnuo zube i nije pustio ni glasa kad ga je Mojado počeo mučiti. Nije mu htio priuštiti da doživi pobjedu. Od bolova se onesvijestio i Mojado napokon odustane te se sam pozabavi latimorkom.

IX

— Muškarac... — javi se drugi ženski glas. — Pravi muškarac ne bi dopustio da mu se to dogodi — nastavi isti glas prezirno. — Muriel, pitaj ga tko je.

Campbell se povuče do vrata. Njegove oči su se polako privikavale na tamu ćelije. Odsjaj zvijezda već je postao slabiji i jedva je dopirao unutra.

— Slučajno sam dospio ova-mo — promuca Lester. — Koliko vas ima ovdje, gospode?

— Možda si ti Campbell — javi se jedna od njih — ali ovdje nema nikakvih gospoda.

Izvana do njih dopre rzanje konja i Lester naćuli uši.

— To je samo kljuse, čovječe — reče isti glas. — Prokleti Pepe jednostavno ga je ostavio ondje kad je došao prije nekoliko sati.

— S jednopregom, možda? — upita Lester.

— Točno, ali to ti neće pomoći, gospodine. Ovdje smo dobro zatvoreni. Ona drolja Miranda nema srca. Tjednima nas muči gladu i žeđu, a naši muževi nemaju pojma gdje smo... No, najgore je našoj djeci...

— Djeci? — ponovi kao u snu Lester. — Zar i djecu imate ovdje?

— Sad vidiš Muriel, da je onaj koga si smatrala muškarcem samo obična naivna budala, koju su zatvorili zajedno sa ženama. Bože, kako bih željela da sam muškarac i da imam dovoljno snage da pokažem toj drolji Mirandi! A i Pepeu, tom

prokletniku, koji pleše oko te drolje!

Lester je bio iznenađen gorčinom u glasu te žene. Njegova predodžba o ženstvenosti bila je sasvim drugačija. Žene su za njega bila uzvišena, nježna bića, koja je poštovao, a ne osobe koje bi psovale kao kočijaši.

— Moje dame, rado bih saznao — opet se javi Campbell — tko je sve ovdje. Možda bih našao kakav izlaz.

Jedna od žena se nasmije.

— Reci, reci mu, Muriel, pa neka se napokon smiri. Djeca će se probuditi.

— Ima nas šest, gospodine. Ja sam Muriel Crump, moj muž je sitni rančer uz rijeku. Mojado je mene i moje troje djece odveo od kuće. Od tada smo ovdje kao taoci. Sam vrag zna što hoće od nas. Mi smo siromašni ljudi i jedva imamo najpotrebnije stvari za život. Ovdje je još Lora McGivern sa sestrom Cynthijom i malom bolesnom Betty. McGivernovi su naši susjedi. Mislim da sad znate sve. Pomoći nam ionako ne možete...

Lester je mislio drugačije. Počešao se po bradi.

— Gospodo, imate li možda slučajno ukosnicu? Ili, možda, metalnu šipku iz korzeta?

— Da li ovaj sanja? — upita novi glas. Lester je ocijenio da bi to mogla biti Lora McGivern ili njezina sestra.

— Pokušao bih otvoriti bravu — reče Lester. — Zato mi je potreban neki tvrd oštar predmet. Kad bi koja od gospoda bila tako ljubazna...

Muriel Crump izvadi čvrstu ukosnicu.

— Ne vjerujem, gospodine, no pokušajte. Barem ćete biti nečim zaposleni pa nećete postavljati glupa pitanja.

Jedna od žena se nasmije.

Lester im okrene leđa i posveti se bravi. Ukosnicu je gurnuo u bravu i spretno je okretao svojim tankim prstima. Brava poput ove nikad nije predstavljala za njega neku veću poteškoću. Čučnuo je i prislonio uho na bravu da uhvati zvuk otvarača. Lagano zaokrene i rešetkasta vrata skočiše.

Žene su zanijemile. Lester stavi prst na usta i galantno vrati Muriel Crump iskrivljenu ukosnicu, pa mahne svima neka krenu prema dvorištu.

— Tiho... — šapne. — Popnite se svi na kola. Djecu stavite dolje iza sjedala. Dovoljno mi je samo malo mjesta da sjednem i preuzmem uzde. Popnite se, gospode, otvorit ću vrata.

Škripanje nepodmazanih šarki na vratima pomiješa se sa škripom opruga na kotačima jednoprega kad su polako krenuli.

Lester se požurio da olabavi uzde. Polako je izveo kola i konja iz dvorišta. Nije smio vikati. Lagana kola polako su se kotrljala tamnim Pilaresopm. Krajičkom oka vidio je kako se u jednoj kući upalilo svjetlo. Okrenuo je glavu prema Muriel Crump, koja je sjedila kraj njega na vozačevoj klupi.

— Straga se uvijek nalazila jedna vinčesterka, madam —

reče pristojno. — Znete li rukovati tim oružjem? Kad biste bili tako ljubazni...

— Ovamo s pucaljkom, Lora! — vikne Muriel Crump. — Tko god nam se približi, dobit će kuglu među oči!

Lora McGivern doda joj pušku, a navlaku uredno složi i vrati na mjesto. Djeca su tiho plakala. Lester Campbell malo olabavi uzde konju i on krene brže.

— Potrči, stara djevojko! — vikne.

— Mislite li vi to na mene, gospodine? — upita Muriel Crump.

— Razgovaram s Peggy, svojom kobilom — odgovori Lester.

— Moramo brzo preko mosta. Doduše, ni u Teksasu baš nismo sigurni, ali ipak sigurniji nego u Sonori. — Pomislio je pri tom na ustrijeljene graničare na drugoj strani mosta.

— Je li napunjena, gospodine? — upita Muriel Crump.

— Osamnaest hitaca kalibra 44 — odgovori Lester.

— To će biti dovoljno. — Takvom puškom bih u ono vrijeme drugačije riješila građanski rat!

Lester potjera konja putem što je vodio prema mostu na Rio Grande. Pretrpana kola teškom mukom su se probijala kolnikom punom rupčaga.

Muriel Crump je znalački napunila vinčesterku. Stavila je cijev na naslon vozačeva sjedala. Straga su joj napravili mjesta.

Četvrt milje iza njih odzvanjao je topot konja. Čini se da

su stanovnici one kuće u kojoj se upalilo svjetlo napokon shvatili što se dogodilo.

Lester je gonio konja kroz noć. Most se već nazirao u daljini, žubor vode u rijeci postajao je sve glasniji. Djeca su prestala plakati.

Lora McGivern je psovala.

— Ne brini, Lora! — viknula joj je Muriel Crump. — Sad ćemo poravnati račune. Pustit ću Pepea tako blizu da ga sigurno pogodim. Dužna sam to svojoj djeci...

Lester je tjerao konja kao da je pomahnitao. Htio je izbjeći uzaludno prolijevanje krvi, iako nije bio siguran da će uspjeti. Ako prijeđu rijeku, progonitelji će ih pustiti na miru, mislio je. Topot konja se približavao. I to topot dvaju konja. Još se ništa nije moglo vidjeti. Lester se hitro okrene.

Put je vodio ravno prema mostu. Već su se vidjeli obrisi ograde. Lester nije usporio. Žene i djecu treslo je i bacalo u kolima s jedne strane na drugu. Muriel Crump je gundala. No progonitelji još nisu odustajali, iako su se bjegunci već domogli mosta. Muriel Crump je čekala.

— Za Pepea sam odredila mornarski pokop u zaljevu Meksika — prosikta. — Rio Grande će ga odnijeti u more kad ga moja kugla pogodi...

— Žene su čudna stvorenja... — promrmlja Lester više za sebe.

Muriel Crump zapuca. Začu se krik žene.

Topot konja se najprije malo

uspori, a zatim se više nije čuo.

Lesterova lagana kola već su stigla na čvrsto tlo na teksaškoj strani.

— Odlično — zadovoljno će Muriel Crump. — Dohvatila sam onu drolju, onu pokvarenu Mirandu. Pamtit će cijeli život kad je nedužne farmerske žene zatvorila u onu rupu.

Lester je brzo pogledao mrtve graničare. Nije se još htio zaustaviti da djeca ne vide taj prizor. Zaustavio je kola tek dobar komad puta nakon mosta.

— Kraj putovanja, moje dame! — reče. — Bojim se da vas neću moći odvesti kući. Počele su se događati, naime neke čudne stvari...

— Sve u redu, gospodine — odgovori ratoborna Muriel Crump. — Zbilja smo vas potcijenili, čovječe! Preostaje mi samo da vam kažem hvala. Posjetite nas koji put na »Broken Crossu«. Imamo, doduše, samo dvanaest goveda i osam bolesnih ovaca, ali uvijek ste dobrodošli. Frank, moj muž, rado će vam stisnuti ruku...

— I nas svakako posjetite, Campbell — doda Lora McGivern. — Žao mi je što sam rekla ono za vas. Nisam znala da ste pravi stručnjak za neke stvari, gospodine.

Lester samo odmahne rukom. Žene su pomagale maloj djeci da siđu s kola i krenu svojim putem kući.

Na mostu je bilo tiho. Lester je provirivao kroz daske. Nije vidio ni konja ni jahača. Vjero-

jatno su se progonitelji predomislili i vratili.

Pričekao je dok se žene i djeca nisu malo udaljili, a onda potjera konja i kola prema stražarnici gdje su se nalazila četvorica mrtvih graničara. Uznojio se dok je na kola natovarao ukočena tijela vojnika. Lester okrene jednopreg prema barakama u kojima su bila spavaonice, prilično daleko od mosta.

X

Valdez Caliente otvori oči. Sunce je stajalo okomito na nebu. Ali nije ga probudilo sunce koje mu je tuklo u oči već nesnosna bol koja mu je prostrujala kroz cijelo tijelo, budeći ga iz nesvjestice.

Ruke su mu još bile svezane na leđima, zglobovi otečeni i podliveni krvlju. Na sreću, nije ih mogao vidjeti.

Odjeća mu je u krpama visjela s tijela, krvave rane su se vidjele po cijelom tijelu. Ramón ga je udarao granom punom trnja. Posvuda u logoru vladalo je veliko uzbuđenje. Banditi su pravili naboje od dinamita i vezali ih komadima žice...

Valdez je bio svjestan grozote koja će se dogoditi. Kad bombe eksplodiraju, uništiti će ne samo drvene palisade utvrde već će dijelovi i krhotine bombe izazvati dalja razaranja. Već samo zbog toga banditi su zaslužili vješala, bez obzira na sve ono što su dosad učinili.

Valdez je grozničavo razmišljao kako da spriječi ili osujeti

taj napad. U Campbella se nije mogao pouzdati. To što Pepe još nije došao ozbiljno je zabrinjavalo Mojada, ali to Valdez tada još nije znao.

Nije bio dobar znak za kape-
tana to što se Pepe još nije po-
javio. Zacijelo se nešto dogodilo
u Pilaresu...

Valdez Caliente se otkotrljao
u stranu kako bi mogao vidjeti
svoga sotonskog polubrata.

Ramon je upravo punio lati-
morku. Pokraj njega na masnoj
krpi na tlu ležalo je nekoliko
metaka koje je nekako sam na-
pravio. Već iz daljine Valdez je
vidio da zrna nisu dobro stav-
ljenā u patronu. Bit će zla, to je
očito. Lako se može raspuknuti
cijev jer je naboj napravljen po-
grešno. Bude li netko blizu, mo-
že se pozdraviti s ovozemalj-
skim svijetom.

Šuteći i neopazice pratio je
što njegov brat radi s puškom.
Ramon je upravo stavio metak
u široku cijev. Valdez je opet le-
gao na tlo, stenjući. Bio je pre-
slab da bi duže izdržao uzdig-
nuta gornjeg dijela tijela.

Samo nekoliko sekundi posli-
je užasan prasak razbio je tiši-
nu dana. Pijesak i kamenje po-
leti u zrak. Sunce je prekrila
tamna sjena.

Lica prljavog od baruta Moja-
do je kao ludak počeo trčati
naokolo po kampu. Latimorke
više nije bilo, a ni Franca Atta-
lanā...

Zamjenik sotone s Rio Gran-
de otišao je ravno u pakao, kao
žrtva paklenske slučajnosti.

Attalan je prenisko spustio

svoj nos na latimorku, te kad je
prokleta oružje prasnulo, odba-
cilo ga je i jednostavno raznije-
lo u komade. Bilo je grozno po-
gledati ono što je od njega osta-
lo.

Do praska i do uništenja cijevi
puške nije došlo nimalo slu-
čajno.

Mojado je otonac puške sta-
vio na kamen, jer nije bilo kun-
daka koji bi ga štitio otkako ga
je Valdez otpilio još u Kanadi.

Preko Ramona Mojada kao
da je prejahao sam sotona.
Osim lica garava od baruta, ni-
šta mu se nije dogodilo. Dijelovi
cijevi završili su u Attalanovu
tijelu. Kapetan bandita je pre-
strašen, kao sulud, trčao naoko-
lo. Obuzeo ga je strah i panika.

Banditi su ga uhvatili i držali.
Polako je dolazio k sebi. Ogav-
no je psovao, prijeteci svemu i
svakomu smrću i batinama.

Pogledao je tada brata Valde-
za, koji je sklopčan ležao na tlu.
Napokon je Mojado imao žrtvu
koja je kriva za sve i na kojoj
može iskaliti svoj bijes. U njego-
vim očima Valdez je bio isklju-
čivi krivac.

— Opominjao sam te —
promrmlja Valdez, ali Ramon
se već bacio na njega.

Ponovo je zatočenik izgubio
svijest. Banditi su silom odvukli
svoga kapetana od onesviješte-
nog polubrata. Mojado ga je go-
tovo ubio u svom bijesu.

Košcati Diego ga podrugljivo
pogleda.

— Kako je ono rekao El Capi-
tan? Samo Valdez ili njegov
partner mogu upropastiti našu

akciju. Neka me vrag odnese ako se ovaj prasak nije čuo sve do utvrde! Deset milja nije velika udaljenost kad zagrmi kao pri Attalanovu oproštaju sa životom.

— Bio si proklet već na dan kad te mater donijela na svijet, Diego! — krikne Mojado u bijesu. — Drago ti je što mi je plan poremećen? Sad smo bez latimorke, ha? Ali varaš se, prijatelju! Sad ćeš ti zavaravati posadu utvrde. Svejedno mi je kako!

— Učinit ću to — odgovori drsko Diego — ako ti preuzmeš posao s eksplozivom, Mojado...

El Capitan problijedi od bijesa. Leone i Sanchez skočiše k njemu i zadrže ga da se ne baci na Diega.

Mojado je mlatio šakama. Sanchez padne na zemlju, a zatim Mojado dohvati Leonea da ga pošteno odalami šakom po licu. To, međutim, nije mogao otpjeti Lazar, Leoneov prijatelj. Dohvatio je drvenu toljagu i udario kapetana po glavi.

Lančana reakcija išla je dalje. Kao da se pokrenula lavina.

Cimbreno, pokretni i vitki bandit žarko je želio Attalanovo mjesto, koje je sad postalo prazno njegovom smrću. I zato je Lazara, koji je još držao toljagu u rukama, povukao za noge. Kapetan će to znati cijeliti kad dode vrijeme.

Benito i Griton upravo su praznili svoje revolvare. Pucali su kao pomahnitali, ranili su pri tom Sancheza koji se pokušavao dignuti sa tla.

Za Panjija je jedan metak značio put u pakao. Raširio je ruke i pao na leđa, oprostivši se od ovog svijeta.

I Patojo je povukao revolver. Griton je to shvatio kao neprijateljsku kretnju te mu poslao malo olova u trbuh i Patojo je završio svoj životni put. No nije umro tako tiho kao Panji.

Cimbreno se borio s Lazarom. Udarali su sa šakama. Benito je ispraznio svoj šaržer. Prignuo se k mrtvom Patoju i pri tom dospio pod kišu revolverskih metaka Gritona. Jedan metak ga je pogodio u rame. Bio je to Britonov posljednji pucanj...

Leone se tiho počeo šuljati van iz tog pakla, no Sanchez ga je opazio i nastrijelio u koljeno.

Diego je jedini uživao u predstavi. Njemu se ništa nije dogodilo, još je i ohrabrivao bandite koji su se međusobno ubijali.

Jedini su se još mogli boriti Lazar i Cimbreno, iako je bilo jasno da će Lazar, pomalo nepokretan, izvući kraći kraj protiv okretnog protivnika.

Panji i Patojo bili su mrtvi. Sanchez je objema rukama stiskao svoje ranjeno koljeno. Benito, čini se još nije shvaćao što se to dogodilo s njegovim ramenom.

Griton je brojio svoje drugove i zapazio da Leonea nema, pa potrčao za njim.

Cimbreno je udario Lazara šakom po vratu. Lazar zatetura i bio bi pao da ga Diego nije prihvatio u naručje. Potom je otre-

sao prašinu sa svoga dobro skrojenog odijela.

U tom času su se oba polubrata probudila iz nesvijesti. Valdez se htio uspraviti, ali je od bolova zastenjao. Kad se napokon uspio uspraviti nije vjerovao svojim očima.

I Ramon Mojado je mislio da sanja gledajući bojno polje.

Najgore od svih je izgledao Franco Attalan, ali nije on jedini bio izbačen iz igre. Još su dvojica osim njega otišla u pakao, dvojica su bila ranjena. S ostalom trojicom ozlijeđenih, plan se neće moći izvesti čak i kad bi Diego sam preuzeo posadu utvrde.

A gdje su Leon i Griton?

Mojado se jedva uspravio. Gotovo je... Za njega je san o milijun dolara bio završen. Ništa od svega jer nema s kim zarobiti guvernera.

XI

Lester je sa svojim žalobnim teretom u kolima napokon stigao do barake u kojoj su spavali graničari. Vojnici u uniformama izišli su čim su začuli jednog preg.

Lester je šutke pokazao teret iza svojeg sjedala. Prišao je baraci i jednostavno se skljkao. Bilo je to previše za njega. Duga vožnja s mrtvim vojnicima u kolima iscrpila ga je.

Nije bio čovjek za tu vrstu posla. I bez toga se pitao da li je uopće pogodan za posao kojim se bavi. Već je pomišljao da se javi svojoj upravi u Austin i da otkaže.

No, bijes koji ga je uhvatio gledajući te mrtve momke u svojim kolima tjerao ga je dalje. Pomisao da odustane samo ga je nakratko držala. Mučila ga je neizvjesnost o njegovom partneru, kojeg su banditi odvukli sa sobom.

Zapovjednik straže položi ruku na Lesterovo rame.

— Mojado...? — upita.

Lester kimne.

U svakom slučaju netko od njegove bande. Došao sam prekasno...

Izvijestio je kratko o svemu što se dogodilo. Čak je oslobađanje žena i djece prikazao u najkraćim crtama, ali nijednom riječju nije naglasio svoju zaslugu. Bio je preskroman.

— Čini se da je duena ranjena — zaključio je graničar. — A Miriel Crump je dobar strijelac, iako neke njezine postupke ne odobravam.

Zapovjednik straže promatrao je Lestera. Nije mu promaklo da je obučen u skupocjeno odijelo, šivano po mjeri, a i govorio je učeno, gradski...

— Tko ste vi? — upita graničar te nakon kraćeg oklijevanja doda: Sir.

— Zovem se Campbell i radim za State Department u Austinu. Ondje neće biti baš osobito sretni zbog mene. Već mjesecima se nisam javio na radno mjesto...

Lester je prešutio glavni i pravi razlog, da graničar ne bi došao do pogrešnih zaključaka.

— Moramo nešto poduzeti, gospodine! Ako Mojado, kao što

kažete, planira napad na Fort Davis, krajnje je vrijeme da opomenemo vojnike.

– Ali kako? – upita Lester bez mnogo nade. – Valdez misli da i u utvrđi ima špijuna.

– Valdez...?

– Tako se zove čovjek s kojim sam pola godine putovao naokolo. On je Mojado polubrat.

– Valdez Caliente, lovac na glave?

– Zar ga poznajete?

– Tko ga ne poznaje ovdje u pograničnom kraju? Znači da je opet u zemlji. Onda Mojado neće stići daleko. U Caliente se možemo pouzdati.

Lester nije htio reći ništa loše o svom partneru, iako mu je bilo teško povjerovati da će Valdezu poći za rukom da preokrene tok događaja u svoju korist.

– Nikako mi ne ide u glavu napad na utvrdu – reče zapovjednik straže. – Što će Mojado imati od toga ako osvoji utvrdu i dobije grad pod svoju kontrolu?

– I željezničku stanicu... – nadopuni Lester.

– Naravno!... – usklikne graničar. – Željeznička postaja! Trojica naših ljudi su prekomandirana da čuvaju cestu između Fort Davisa i Apache Pointa!

– A zašto?

– Zar ne znate, gospodine? Guverner se vraća iz El Pasa u Austin. Vozi se normalnom željezničkom linijom preko Fort Davisa, Los Perrosa, Uvaldea i San Antonija u Austin. Kažem

vam, gospodine, Mojado ne želi utvrdu! Taj sotona želi napasti guvernera!

– Dakle, tako?! – uzvikne Lester. – Idemo, čovječe, pokrenite se!

– Što možemo učiniti, gospodine?

Campbell, koji se baš nije odlikovao brzim kretnjama, pojuri prema baraci. Znao je da ondje na zidu visi zemljopisna karta ovog područja. Uzbudeno je pokazao prema najbližoj utvrđi u ovom kraju.

– Ovdje! Fort Quitman, Fort Leaton i Camp Stockton! S koliko ljudi raspolazete?

– Sa četvoricom! Sa mnom su četvorica, gospodine.

– Dobro, tada pošaljite po jednog čovjeka u svaki garnizon. Vaši ljudi neka obavijeste što se događa u Fort Davisu. Jasno?

– Jasno, sir. Odmah ću ih poslati na put.

Imate li dobre konje?

– Najbolje, odmorene i čvrste.

– Onda neka krenu – zapovjedi Lester. – Neka jašu kao da ih goně svi vragovi s Rio Grande. Što se mene tiče, mogu putem i ukrasti svježe konje samo da što prije stignu gdje treba. Imate moju riječ! Kod guvernera ću preuzeti sve na sebe. Najvažnije je da stignu na vrijeme. Prvi cilj im je Fort Davis!

– Razumijem, gospodine – reče graničar i kratko salutira.

Lester mahne rukom neka ljudima izda zapovijedi, a onda

se ponovo okrene zidnoj karti. Prstima je mjerio udaljenosti između određenih točaka, odnosno utvrđenja.

Zapovjednik straže se vrati. Vani se već čuo topot konja koji su se udaljavali.

— Što je sa mnom, gospodine? Imate li za mene kakav zadatak?

— Uzmite konja i jašite uz željezničku prugu. Zaustavite vlak koji dolazi iz El Pasa.

— A vi, gospodine?

— Odvest ću se kolima u Fort Davis. Ondje me čekaju, mislim. Pazite da vas nešto ne zadrži, vojniče. Most prema Pilaresu nije više tako važan.

— A mrtvi drugovi?

— Sahranit ćemo ih uza sve počasti kad uhvatimo Mojada. Položite ih u baraku i dobro zaključajte. U kršćana se mrtvi ionako sahranjuju trećeg dana.

Lester krene prema svojem jednopregu, skoči na sjedalo i potjera kobilu. Laka kola su prelazila preko izbočina i udubina na putu. No Lester nije na to obraćao pažnju. Njegov cilj bio je Fort Davis, a do njega je trebalo prevaliti još pedeset milja. Sa čvrstom kobilom, koja je bila s njim i Calienteom i u Kanadi, prevalit će taj put do noći.

XII

— Ako kažem da odustajem, Valdez, hoćeš li tada biti razuman?

Valdez pogleda svog brata očiju ispunjenih bolom.

— Razuman? Što podrazumi-

jevaš pod tim: razuman? Nikad neću odustati od toga da te pređam zakonu. A nalaziš se na tlu Sjedinjenih Država.

— Teritorij Jenkija! Fućkam na to. To je nekad bila naša zemlja, stara meksička domovina, koja već trideset prokletih godina pripada Jenkijima.

— Meksiko je izgubio rat, Ramone. S tim se moraš pomiriti, a ja vrlo dobro znam da nikad nisi bio veliki patriot. U Meksiku te očekuje metak za tvoje zločine, ali sam uvjeren da ćeš umrijeti u Americi. Na vješalima.

Mojado je psovao, no pribrao se i mahnuo Diegu da pride.

— Odveži ruke tom psu! Tebi mogu zahvaliti što su tri moja čovjeka mrtva a dva su nestala.

— Kapetane, ipak moram reći da Franco Attalan ide na tvoj račun. A za ostalo nisam ja kriv. Nisam se ni pomaknuo kad su ljudi odjednom poludjeli. Još nešto, šefe, imam ideju kako da naš plan ipak uspije!

Posljednje riječi košcati je Diego šapnuo, tako da ih je mogao čuti samo El Capitan. Mojado je uvijek rado poslušao riječi lukavog starca. Povukao ga je nekoliko koraka u stranu. Cimbreno je i dalje tresao prašinu sa svog odijela.

— Što namjeravaš?

— Daj mi konja, dovest ću natrag Gritona i Leonea. Bit će nas tada petorica, s tobom šestorica, s tvojim bratom sedmorica!

— Znam dobro računati, Diego, nije mi potrebna tvoja po-

moć u brojenju. Čemu sve to? Izgubili smo prije nego što smo i počeli.

– Imenuj me svojim zamjenikom. Kad zauzmem Attalanovo mjesto, reći ću ti kako da uhvatimo guvernera Teksasa.

– Guvernera, veliš?

– Koga inače? Obogatit ćemo se, Jefe! Meni će pripasti četvrtina otkupnine, pošto ti uzmeš svoju polovicu.

– Stotinu dvadeset i pet tisuća dolara – Mojado će ljutito.

– Dobro, prepustit ću ih ako mi kažeš kako ćemo uhvatiti guvernera Teksasa.

Diego ga povuče u stranu tako da mu je mogao šaptati u uho.

– Zaboravi Fort Davis, zaboravi grad, Jefe! Ali ne zaboravi željezni trag koji vodi sve do sjevera. Imamo bombe kojima ćemo minirati prugu. Ondje gdje nema tračnica, vlak ne može ići. Istjerat ćemo guvernera iz vlaka nekoliko milja prije Fort Davisa!

– Ali pruga je čuvana, amigo – odgovori Mojado. – Što misliš, zašto sam u svoj plan uključio Fort Davis i baš ondje htio napasti? Nema čuvara pruge naoružanih do zuba. Bilo bi mnogo lakše raspršiti vojnike u utvrdi nego uz prugu, jer ne znaš gdje se skrivaju.

– Znam to, Jefe. Ali opet ti kažem: napadni, a mene imenuj zamjenikom. – Diego mu ponudi svoju ruku.

Mojado je zgrabi pomislivši u

sebi da ga se može riješiti kad god zaželi...

– Dogovoreno – promumlja Diego. – A sad čuj moj plan. Načinit ćemo zamku. Ovdje je i tvoj časni brat. Reci mu da ćemo zaustaviti vlak bombama.

– Zacijelo si poludio, čovječe! Valdez će to odmah javiti dalje i dovesti nam goniče za vrat. A i vojnike iz utvrde!

Imaš pravo, ali shvati da će na mjestu koje ćemo odati Valdezu biti samo jedna bomba! To može uraditi Griton, ionako ne vrijedi mnogo, nema živaca. Mi ostali postaviti ćemo bombe nekoliko milja dalje sjeverno. Dok nas budu očekivali na pogrešnom mjestu, izvest ćemo guvernera iz vlaka mnogo prije Fort Davisa. Vreća dolara bit će naša!

– Genijalno, Diego! – priznao je Mojado, ne bez zavisti. – Moglo bi uspjeti. Što će biti s Gritonom?

– Poklonit ćemo ga Jenkijima. Ionako nije dovoljno dobar za nas. Kažem to kao tvoj zamjenik i moraš mi vjerovati. Završit će na vješalima gringosa. To znači da ćemo preostati još samo nas petorica koji će dijeliti ostatak novca od trista i pedeset tisuća dolara, pošto ti i ja uzmemo svoj dio.

Mojado je razmišljao.

– Uspjet ćemo i bez Leonea – nastavio je Diego. Neka ide kamo je i krenuo, u pustinju. Možemo to isto izvesti nas četvorica. Kad dobro promislim, Benitu i Sanchezu nije potreb-

no dati ni centa. Ranjeni su i samo će nam smetati.

– Dakle, samo još Lazar i Cimbreno?

– Ta dvojica bi trebala sudjelovati, Jefe. A onda ih prepusti meni. Isključit ću ih i onemogućiti. Za tu uslugu zahtijevam polovicu! Pet stotina tisuća dolara, američkih!

– Tri stotine tisuća!

– Sedam stotina tisuća samo za tebe? Recimo, šezdeset naprama četrdeset. Veći dio, naravno, pripast će tebi!

– Šezdeset i pet posto naprama trideset i pet i ti ćeš srediti Cimbrena i Lazara, Diego.

– Moram pristati, šefe, jer to znači da momaka s Rio Grande više neće biti. Otići ću sa svojim dijelom na jug. Kažu da je lijepo u Acapulcu ili u Salinua Cruzu...

Ramon Mojado šutke kimnu. U mislima je već bio vlasnik cijelog milijuna. Ne bi smjelo biti teško riješiti se starog pošto likvidira Cimbrena i Lazara.

– Dobro, prepuštamo Leonea i Gritona lešinarima. Što će biti s Benitom i Sanchezom?

– Neka se lešinari napokon najedu, Jefe.

– Dobro, to ti sredi s Cimbranom i Lazarom, ali tek kad uhvatimo guvernera. Ta dvojica su nam još potrebna, Diego.

– Potreban nam je i Griton, on treba da pred gradom minira prugu. Kad već idem po njega, mogu usput dovesti i Leonea. Dvije budale djeluju vjerodostojnije na jednom mjestu nego jedna.

– A što će se dogoditi s ostalima?

Diego pokaže rukom vrat. Taj pokret je dovoljno govorio.

– Ali to ćeš učiniti ti, Diego!

– Za pedeset tisuća dolara, šefe!

Mojado uzdahne. Bilo mu je svejedno koliku svotu se Diego nadao dobiti. U njegove džepove nikad neće stići ni centa. Neka vjeruje da će biti onako kako želi.

– Dobro, stari, neka ti bude. Dobit ćeš svojih četiri stotine tisuća dolara. Pozdravi Acapulco s moje strane kad stigneš... – Mojado je bio prilično uvjeren da ga Diego nikad neće vidjeti. Dobro je što će Diego preuzeti sav taj prljavi posao. Njemu će preostati jedino da makne njega. Preostaje da se učini još samo jedna sitnica: da se uhvati guverner Teksasa!

To je u međuvremenu za njih postala sitnica...

Kad su se njih dvojica napokon pridružila ostalima, sunce je već davno prešlo zenit.

Sanchez je previo svoje ranjeno i bolno koljeno. I Benito se nije bolje osjećao sa svojim prostrijeljenim ramenom. Metak je još bio unutra...

Diego upitno pogleda Mojada. Kapetan kimne i Diego dohvati nož i prereže uzice na Valdezovim rukama.

– Poslušajte me sad svi! – poviče kapetan. – Malo sam razmišljao. Ipak imamo mogućnosti, ljudi, da izvedemo ono što smo naumili! Ali potrebni su nam Leone i Griton...

Ramon Mojado izložio je svoj plan onako kako mu ga je Diego iznio.

U isto vrijeme, otprilike oko podne, tjerao je Lester svoju kobilu prema sjeveru. Stisnutih očiju pogledavao je nebo. Sunce je već prošlo najvišu točku u svojoj dnevnoj putanji. Zacijelo je oko jedan sat poslije podne, još sedam sati do večeri, pomisli Lester, odnosno oko trideset milja do Fort Davisa.

U svakom slučaju, morao bi uspjeti do večeri. Ako računa grubo, prevaljuje oko četiri milje na sat, na početku pet milja, a pod kraj putovanja jedva da će moći prevaljivati tri milje. Ali dotad bi već morao biti u Fort Davisu.

Prepad na Fort Davis planiran je tek za dva dana, no kod Ramona Mojada nikad se ne zna...

Toplo se nadao da se Valdezu nije ništa dogodilo. Lesteru je u međuvremenu postalo jasno da mu je partner spasio život kad je zahtijevao da skoči u bujicu Rio Grande. Vjerojatno je Mojado zahtijevao od svog polubrata da ubije Lestera Campbella i Valdez je mnogo riskirao kad se odlučio da ga baci u rijeku. Vjerojatno je Valdez sad s banditima i jaše, te će možda saznati njihov plan kako da uhvate guvernera...

A možda i neće ako ga Mojado već prije skovao. Može se lako dogoditi da Mojado neće čekati kako je prvotno namjeravao već će odmah napasti utvr-

du. U tom slučaju će stići prekasno, ako uopće i stigne do večeri...

Milja za miljom polako je nestajala pod kopitima čistokrvnoga konja i pod kotačima Lesterovih laganih kola. Po sivom kamenom putu jednopreg se kotrljao u nepoznato.

Lester posegne rukom prema koricama za revolver. Naravno, bile su prazne. Oni banditi u Pilaresu oduzeli su mu njegov remington.

No, vinčesterka je još bila u kolima, nabijena, jer je Muriel Crump ispalila samo jedan metak.

Ramon Mojado će se gadno iznenaditi kad se vrati u Pilares i nađe ranjenu duenu, a taocima ni traga...

Ako se Mojado vrati, pomisli Lester. Zato sad i juri kao lud ovim pustim krajem da to spriječi. Jedino mjesto kamo Ramon Mojado istinski pripada je zatvor do suđenja. A onda, zna se...

Valdez također nije želio ništa drugo nego tog čovjeka predati zakonu. Lesterove misli su se vrtjele u krugu.

Ipak, dobro je napredovao. Poslijepodnevno sunce bacalo je svoje zrake na njegova kola, koja su jurila istočnom obalom Rio Grande. Za jednopregom su se vukle duge sjene.

Putem nije sreo nikoga. Kao da su sva živa stvorenja izbjegavala pogranično područje rijeke.

Vladin službenik iz Austina, kojem se posao za pisačim sto-

lom nije odviše svidao, počeo se odjednom osjećati vrlo usamljeno. Pogotovo kad je morao iznova natjeravati umornog konja da održi kakav-takav tempo.

Sad su sjene bile ispred jednogrega, Lester se točno držao puta koji je vodio na istok. Na Zapadu je sunce već padalo prema obzoru.

Još dva sata do mraka, procijenio je. To znači da se nalazi desetak milja ispred Fort Davisa, najviše deset milja, pomisli. Uto ugleda kako mu dvojica mašu iz daljine.

Bila su to dvojica uredno odjevenih muškaraca, prvi ljudi koje je vidio nakon svog odlaska iz graničarske barake. Zašto ih ne bi povezao?

Do Fort Davisa nije više bilo daleko, a oni sigurno točno znaju gdje se nalazi utvrda.

Lester zaustavi kobilu i postavi kola točno uz njih.

— Idete li u Fort Davis? — upita pristojno. — Danas ne putujem dalje.

Oba muškarca promatrala su zamišljeno prašnjavu cestu. Nekako mi se čine poznatim... prostruji Lesterovom glavom. No, ipak nije htio da se putnici namjernici muče pješaćenjem. Dopustio im je da se uspnu u kola i pozdravio ih prijateljski.

— Želim vam dobru večer, gospodo. Možete se smatrati sretnicima što ste me sreli. Deset milja pješice nije baš mala udaljenost. Još ćete za dana stići do Fort Davisa, na vrijeme za osvježavajuće piće prije večere...

— O čemu govoriš, gringo? — prosikta Leone.

Griton se smijuljio sebi u bradu.

— Što je s Pepeom? — opet će Leone.

— Pepe?... Ne poznajem nikakvog Pepea, gospodine — odgovori Lester i okrene se prema Leoneu koji je sjedio kraj njega na sjedalu. Griton se nalazio straga u kolima. Još se smijuljio. Bio je zadovoljan. Gringo ih nije prepoznao, ali su oni vrlo dobro poznavali njega, partnera Valdezova, brata njihovog šefa Ramona Mojada. Neka ih sve vrag odnese...

— Siguran sam da poznaješ Pepea — nastavio je tvrdoglavo Leone. — Pa voziš taj jednogreg, hombre!

— Moj jednogreg! — ustvrdio je Lester.

— Pa govorim to cijelo vrijeme. Kako si Pepeu oduzeo kola? Da li je još živ?

Lesteru je polako svitalo pred očima da ima pred sobom dvojicu bandita. Ili, bolje rečeno, jednoga kraj sebe a drugog iza sebe. A straga u kolima je i vinčesterka...

Kao da su mu pročitati misli, gotovo istog časa osjeti cijev svoje puške na leđima.

Griton ju je, smješkajući se, držao u rukama. Lester je dobro čuo kad je napeo otponac.

— Što hoćete?

— Mi? Ništa. Zaustavili smo te jer smo sami sebe žalili što moramo i dalje derati čizme po ovoj prašini — odgovori Leone

pogledavši brzo svoga kompanjona.

— Doduše, ne ideš u smjeru koji nam odgovara, ali ne smeta. Na neki način ćemo izići iz Fort Davisa. Imaš li novca?

— Novca?

— Dolara, prokletstvo! Ili možda nekako drugačije zoveš srebrnjake za koje se kupuju stvari koje želiš?

— Zbog nekoliko centa koje imam u džepu ne treba da mi prijetite — odugovlačio je Lester.

— Van s njima! — prosikta Leone i ispruži ruku.

Lester posegne u džep kao da će poslušati njegovu zapovijed, ali to mu uopće nije padalo na um. Nije Campbell bio čovjek koji bi samo tako dopustio da ga olakšaju za novac. Imao je kod sebe oko dvije tisuće dolara, od kojih je polovica pripadala Valdezu.

I nisu to bili srebrnjaci već novčanice, slijepljene u njegovu džepu. Zaboravio je novac izvaditi iz unutrašnjeg džepa kaputa.

Posegnuo je, dakle, rukom u unutrašnji džep, ali je nije odmah izvukao. U djeliću sekunde mu sine da to moraju biti banditi koji pripadaju Mojadovoj bandi. Vjerojatno su ga vidjeli dan prije kad ga je Valdez gurnuo preko stijene. Čini se da nisu bili iznenađeni što ga vide živog. A znali su sve o jednopregu. Ta kola je vidio kad su prelazila preko mosta u Pílaresu. Znači, sve je gotovo.

Taj nepoznati Pepe ukrao je

kola, a Lester ih je ponovo uzeo. Što je ono bilo sa ženama rančera? Zar i one nisu govorile o nekom Pepeu? Da to nije čovjek kojeg je Muriel Crump htjela ustrijeliti?

Lester još nije izvukao ruku iz dubokog desnog džepa svog kaputa. Uzde kobile držao je također u desnoj ruci. Odjednom ispruži kažiprst lijeve ruke i upravi ga kao cijev skrivenog revolvera u bandita koji je sjedio pokraj njega.

Kobila je i dalje koračala istim tempom, umorno i polako. Od svega toga ništa nije osjetila, jer se dužina uzda koje je Lester držao u desnoj ruci nije promijenila.

Ni Leon nije ništa opazio. Probljedio je kad je uočio izbočinu na Lesterovu džepu.

— Nismo mi to baš tako mislili — promucao je. — Zamisli, gringo... gospodin ne razumije šalu! Ima revolver u džepu i cilja u mene...

— Cilja u tebe? — promuca Griton. Pritiska vinčesterke na Lesterovim leđima odjednom nestane.

— Zaista bih cijenio kad biste mi vinčesterku dodali naprijed, moja gospodo — naglašeno i pristojno reče Lester. — Današ se nikad ne može znati kad će vam netko prepriječiti put, zar ne, gospodo? Ako vam nije teško, dodajte mi oružje naprijed, gospodine...

Lester prijeteci pritisne kažiprst u džepu tako da je zaista djelovao kao cijev revolvera.

Leone je sve shvatio ozbiljno.

– Dodaj mi pucaljku, compadre. Staviti ću je senjoru pod noge. Je li to u redu, amigo?

Lester kimne.

– Zahvaljujem, gospodine. Zaista, dugujem vam zahvalnost. Ne bih znao kako da sam dohvatim svoju vinčesterku i stavim je na koljena da vi niste bili tako ljubazni.

Lijeno i ljutito Leone pljune u prašinu. Nije bio načistu što da misli o Lesterovom izražavanju. Da li on to govori ozbiljno ili samo blefira?

Lester je premjestio vodice iz desne u lijevu ruku. Slobodnom je rukom podigao vinčesterku s poda ispred svojih nogu i stavio je na koljeno. Cijev je kao slučajno bila upravljena u Leoneov trbuh i kao slučajno je Lesterov kažiprst zaostao na otponcu.

Lester se nasmijao.

– Nijedno zlo uzalud, gospodo. Ja vas ne poznajem, ali kako vidim, vi poznajete mene.

– Dosta s tim cirkusom – ljutito reče Griton. – Nemoj misliti da smo budale, Campbell. Priznajem da si dobio ovu rundu, ali Fort Davis je još daleko.

– Prokleti gringo – prosikta Leone.

Lester nevoljko zatrese glavom.

– U zabludi ste, gospodo. Ja se, doduše, zovem Campbell, ali vi ste me zacijelo s nekim zamijenili. Nikad vas ne bih smatrao budalama. A što se tiče vaše primjedbe o Fort Davisu, imate potpuno pravo. Još nismo stigli.

Što ste rekli, koliko još ima milja donde?

Leon zastenja. Toliko je ignorancije bilo u njegovim riječima da nije htio odgovoriti. Griton, međutim, nije mogao šutjeti.

– Nemoj biti baš posve siguran da smo osobito glupi, gringo. Zaista znamo sve o tebi. Nedavno smo se odijelili od Mojada, ali to ne znači ništa posebno. Namjeravamo osnovati vlastiti klub, mogao bi postati počasni član.

– Mislim da bi mi članarina bila preskupa – odgovori Lester ozbiljno. – Osim toga, ne ispunjavam jedan važan preduvjet: rođen sam na pogrešnoj strani Rio Grande. Iskreno rečeno, uopće nisam rođen u ovoj zemlji. Dakle, gospodo, ispustite me iz ovog članstva, ako smijem moliti.

Leon ljutito opsuje. Griton je pogledao prema istoku, gdje se negdje iza šikare morao nalaziti logor iz kojeg su otišli prije nekoliko sati.

Lester Campbell nije mogao naslutiti da se zapravo nalazi blizu svog partnera. Tjerao je kobilu naprijed.

Odjednom Griton skoči s kola i pobježe u gustiš. Leon pogleda za drugom i lupnu se kažiprstom po čelu, ne shvaćajući zašto je to učinio.

– Da zaustavim? – upita Lester opet pretjerano pristojno. Bio bi sretan da se tako jednostavno riješi i ovog suputnika.

Ali Leon odmahne glavom.

– Idem do Fort Davisa. Ni-

sam tako lud kao Griton da se dobrovoljno vratim u pakao...

XIII

Diego je pognut sjedio u sedlu. Vratio se sam u kamp.

– Ništa...? – upita Mojado.

Diego slegne ramenima i umorno sjaše.

– Prokleta pseta, zacijelo su se sakrili, Jefe. Nisu mogli stići daleko. Jahao sam sve do kolnog puta iza brežuljka. Gritonu i Leonu ni traga.

Kapetan odmahne rukom.

– I bez njih ćemo lako. Ta dvojica jadnika će kad-tad spoznati da su sami zapečatili svoju sudbinu. Svatko tko napusti naše društvo, zaslužuje smrt.

Diego se zahichoće.

– Što ti je sad? – obrecne se na njega Mojado.

– Oni su otišli, a ovi su mrtvi. Uvijek si imao pravo, ha, ha!

Mojado ga dohvati za košulju na prsima i stisne tako da je stari izgubio dah.

– Prisjest će ti smijeh, cascaras! Neka te vag odnese, ali prije toga ćeš pokopati mrtve!

– Učinit ću to, ali pusti me, ugušit ću se!

Mojado odgurnu podmuklog druga od sebe. Diego mu je baš dobro došao da iskali na njemu svoj bijes. Dok je Diego bio odsutan, tražeći Leona i Gritona, u kampu se štošta dogodilo.

Valdez nije mogao maknuti svoje natečene zglobove. Šuteći je čučao iza jedne stijene, budnim okom prateći događaje.

Čak i za Ramona, njegovog polubrata, Valdez više nije bio

zanimljiv kao partner u raspravi.

Kapetanu se, naime, približio Cimbreno. Prijedlog koji je iznio vodi bande bio je vrlo sličan Diegovom. Samo: Cimbrano se htio ukrcati na vlak na otvorenoj pruzi i kao običan putnik uhvatio bi guvernera.

Mojado nije znao koji prijedlog da prihvati: Diegov ili Cimbrenov. Lazar je bio za oba plana, oba su mu se činila podjednako dobra. Benito je rekao da može jahati usprkos svojem prostrijeljenom ramenu. Sa Sanchezom se nije moglo računati. Koljeno mu je loše izgledalo. Bio mu je potreban liječnik ako je ikad u životu htio skakutati na obje noge.

Cimbrenov plan je predviđao da on i Lazar uđu u vlak, a da Mojado, Diego i Benito čekaju na određenom mjestu nekoliko milja ispred Fort Diega.

Ideja nije bila loša, smatrao je Mojado. Ali, onda će njegova zadaća biti da uništi ostale bandite kako ne bi morao dijeliti novac ni s kim. Uopće nije dolazilo u obzir da novac dijeli s nekim od drugova.

Banda s Rio Grande ionako se već raspala. Ovo bi im trebao biti posljednji veliki posao. A kad banda više ne bude postojala, prestat će i lov na nju. Ramon Mojado će tada u miru moći trošiti otkupninu.

Milijun dolara je ionako previše novca. Ne smije ga donijeti među ljude, a u paklu mu ne treba.

Mojado duboko uzdahne. Još

je bio voda, njegova zadaća je da izdaje zapovijedi i da pripremi posljednji udar protiv omraženih Jenkija.

Dugim koracima vratio se u logor. Diego je upravo kopao raku malom lopatom, znojeći se pod vrelinom suncem. Sjena mu se malo izdužila, ali vrućina nije popuštala.

Iz čiste zlobe zapovjedio je Mojado da se mrtvi zakopaju zasebno. To je bio trostruki posao za starog Diega, koji je jedva iskopao jednu raku.

— Krećemo kad padne noć — odredio je El Capitano. — Ovo mjesto je začarano, amigos! Kako bi se inače moglo dogoditi da se naša braća zakvače između sebe? Idemo u Fort Davis. U gradu ćemo zacijelo naći prenoćište. Ondje ćemo pričekati dok ne dođe vrijeme da pokupimo svoj milijun dolara.

Tim riječima je htio malo ohrabriti ostatak svoje bande.

Diego uopće nije slušao, a Sanchez je bio previše zaokupljen svojim koljenom da bi obraćao pažnju na ono što Mojado priča. Ranjenik je predobro znao da neće vidjeti taj milijun dolara.

Valdez nije reagirao. Šuteći je sjedio, leđima naslonjen na stijenu, i promatrao logor.

Samo su Lazar, Benito i Cimbreno reagirali na kapetanove riječi. U njihovim glavama probudila se pohlepa za novcem. Banda je bila sigurna da će svaki od njih dobiti svoj dio plijena. Samo ta pomisao ih je ujedinja-

vala. Nisu ni slutili da će ih Mojado za rastanak upotrijebiti kao oruđe.

— Diego, ta budala, nije pronašao Leona i Gritona, amigos — reče Mojado. — No, svejedno, uhvatit ćemo guvernera. Imamo dva dana vremena da sve dobro promislimo, a plijen se dijeli na pet dijelova.

Sanchez podigne glavu. Zaprepastio se kad je čuo da je još u igri. — Pet — rekao je kapetan, to znači da mu daje još jednu priliku.

— Šest... — začuše jedan glas. Svi su se okrenuli prema Valdezu, no prevarili su se. Bio je to Griton, koji se neprimjetno došuljao logor.

Diego ljutito baci lopatu i prijeteci podiže ruku.

— Gdje si se sakrio, ti prokleti vraže? A gdje je Leon?

Griton se uputi ravno prema Mojadu.

— Moram s tobom razgovarati, kapetane. Samo s tobom, i to u četiri oka. Znam kako ćemo zarobiti guvernera. Bit će to prava dječja igra...

Ramon Mojado iskosa pogleda Valdeza, koji je odsutno gledao u daljinu.

— Dodi, ispričaj mi svoj plan, Gritone.

Udaljiše se od ostalih. Cimbreno je odmah znao da njegova prilika propada, jer nije bio jedini koji se nadao da će sam dijeliti plijen s Mojadom.

XIV

Lester Campbell promatrao je Leona sa strane. Vinčesterka

je i dalje bila uperena u bandita. Lester nije htio riskirati.

— Pričaj! — reče kratko Lester.

— Da pričam! A što to, senjor?

Lester duboko udahne.

— Ne izigravaj budalu, banditu. Vrlo dobro znaš da znam da pripadaš među bandite Rio Grande, ili kako se već zovete. Što se dogodilo da ste se razišli?

Leon je malo oklijevao, a onda se ipak odlučio.

— Reći ću vam sve ako mi obećate da ćete me zaštititi. Vi ste važan čovjek u Teksasu. Spreman sam svjedočiti ako bude potrebno.

Lester odmahne glavom.

— Varaš se, banditu, ja sam samo mali kotačić u velikom stroju državnog aparata. Ne mogu te zaštititi. Ako progovoriš, svaki sudac će to znati cijeliti i odračunat će ti u kazni, ali da li će to biti dovoljno da te spasi vješala, u to nisam siguran.

— Ja nisam ubojica — reče Leon.

— To će se saznati, čovječe. Bio si prisutan kad me je vaš šef uhvatio. Mislím da te se sjećam.

— Svi su bili prisutni, senjor. Ali Valdez vas je spasio i zato ste živi. Zato ne možete objesiti mene.

— Vaši zločini su poznati. Vi ste pokvareni pljačkaši i ubojice. Čak ste htjeli napasti utvrdu. Bit će mnogo mrtvih na obje

strane ako ne spriječimo napad.

— El Capitan nije htio samo utvrdu, on hoće guvernera.

— Znam.

— Blefirate, senjor! Nitko to ne može znati. Kapetan nam je to rekao tek danas. Tko je bio izdajica?

— Nitko nije izdao, čovječe. Guverner se nalazi na povratku u Austin. Njegov vlak mora proći kraj Fort Davisa. Zbrojio sam dva i dva.

— Onda je, znači, Mojadov plan poznat?

— Da. Ovog časa je u svim obližnjim utvrđenjima konjica spremna da krene. Stići će u Fort Davis još prije mraka i zatvoriti cijelo područje. Neće se provući ni pustinski štakor. Banditima s Rio Grande je odzvonilo.

— Tko stoji iza toga? — krikne Leon.

— Ja... — skromno će Lester.

— I graničari s mosta kod Pilara. Niste smjeli poubijati te jadne momke. Sve se lijepo slaže. A Mojado nije smio prepustiti Veldezu da me ubije. Sve dolazi na svoje mjesto, a na kraju slijedi uništenje vaše bande. Nemaš više izbora. Čut će se da li će ti išta koristiti.

Leon je čvrsto stisnuo zube. Lester je malo pomaknuo cijev vinčesterke.

— Nemoj misliti da ćeš se izvući. Odvest ću te u Fort Davis i bit ćeš prvi koji će upoznati zatvor iznutra. Dakle, govori napokon!

– Neću reći ni riječi, ionako mi ništa ne koristi...

Lester slegne ramenima. Lagana kola i dalje su podrhtavala na izlokanom putu. Sunce je već zalazilo. Kobila je išla s noge na nogu. Vjerojatno je nagonski osjećala da će u obližnjem gradu dobiti hranu i vodu i zato je još vukla naprijed.

Ni Lesteru Campbellu se više nije žurilo.

XV

– Kapetane, čini se kao da samo treba da uzmemo taj milijun dolara. Priznajem da sam htio odustati kad sam vidio što se dogodilo u kampu. Nisi ljude dovoljno čvrsto držao, Jefe. To ti se osvetilo.

– Čemu sve to? Zar ćeš mi držati lekciju, Gritone?

– Ne, Jefe. Nije moglo biti bolje. Sve je radilo za nas. Kad kažem »nas«, onda mislim tebe i mene. Neka ostale vrag odnese.

Bila je to Mojadu poznata pjesma. Znači, sad i Griton ima svoje planove. Treća verzija, dakle...

– Govori dalje – zapovjedio je kapetan. – I sam znam što mi je činiti. Uхватit ću guvernera sam ako treba. Vidjet ću da li ću dijeliti s tobom. Pobjegao si, a dobro znaš kako kažnjavaš bijeg.

– Čekaj dok ne čuješ sve. Čudit ćeš se. Leon i ja smo sreli gringa.

– Campbella...?

– Da. Bio je zdrav i veseo kao ti i ja sad. Upravo kako si rekao.

Vozio je svoj jednopreg u Fort Davis. Leon je zaustavio kola i Campbell, ta budala, pustio nas je da se popnemo. Nije nas prepoznao, Jefe.

– Onda je od pada u vodu zacijelo izgubio razum. Ta on vas poznaje! Ili je možda zaboravio da je bio naš zarobljenik?

– Ne zaboravi jednopreg, šefe! Campbell ga opet ima. To znači da je Pepe zakazao. Campbell je sigurno otkrio mrtve graničare na mostu. Ne možemo više natrag u Pilares. Na neki smo način ovdje u Teksasu u stupici.

Mojado ljutito opsuje.

– Možeš biti sretan što me imaš na svojoj strani, šefe! – nastavi Griton žurno. – Jer zamka u kojoj se nalazimo donijet će nam milijun dolara ako ne napravimo neku grešku. Prije nego ti kažem o čemu je riječ, želim tvoju da ćemo dijeliti po pola, razumije se.

– A ako ti je ne dam?

– Možeš birati, Mojado. Dopusiti da te uhvate. Gringosi će te s uživanjem objesiti. Potrebam sam ti jer sam ja tvoja posljednja prilika. Campbell je već odavno alarmirao američku vojsku, kladim se. Taj čovjek nije glup. Davno je sve prokužio pošto je likvidirao Pepea. Osim tebe samo je Pepe znao naš plan. To je bila tvoja greška, Mojado.

– Recimo da ćemo dijeliti plijen. Kako ćeš uhvatiti guvernera?

– Neću nikakvu pretpostavku, Mojado. Želim tvoju riječ, bit

će mi dovoljna. Ako me prijeđeš, gonit ću te do kraja svijeta i doći ću ti glave kad-tad. Imam sve konce u svojim rukama, a ljudi će plesati kako ja fućkam. Čak i ti, Mojado. Prihvati moju ponudu i počni djelovati ili dopusti da te odmah uhvate.

— Dobro. Prihvaćam tvoju ponudu, a sad pojedinosti, Gritone. Suradivat ćemo, rekao si?

— Nas dvojica ćemo dijeliti plijen, a ostali neće dobiti ništa. To sam mislio. Jer sad ih još trebamo. Prije svega, važni su nam Valdez i Campbell. Njih dvojica će za nas vaditi kestene iz vatre.

Griton je iscrpno opisivao kako zamišlja tu paklensku akciju. Podmukao osmijeh pokaže se na trenutak na Mojadovu licu. Slušao je Gritona ne prekidajući ga.

Bio je to najbolji plan koji je dosad čuo. Prije svega, uopće nije bilo nikakvog rizika za njih. Griton je imao pravo. Potrebno je samo da uzmu taj milijun.

Upravo to je i namjeravao Mojado, no Griton se nikako nije uklapao u njegovu računicu.

XVI

Lester Campbell je ocijenio da ima još tri milje do Fort Davisa i grada, kad ga je sustigao jedan jahač.

I Leon je čuo topot kopita iza leđa, te se okrenuo. Ukočio se kad je prepoznao Gritona, koji je polako jahao do iscrpljene kobile.

— Ti, Gritone?, — promuca Leon.

I Lesteru nije bilo lako pri duši. Taj bandit Griton imao je pušku u navlaci na sedlu. Lako bi ga mogao ustrijeliti sa strane.

Griton im se nasmije.

Vjerojatno si mislio kako si se izvukao, zar ne, Leone? Ali ništa od toga. El Capitan me poslao da te dovedem natrag.

Leon problijedi.

— Ti znaš što kapetan radi s izdajicama?

Leon kimne.

— Odustanite — reče Lester — nema nikakve svrhe. Vojska je već na putu. Nijedan od bandita s Rio Grande neće pobjeći.

— Vojska se sastoji od uniformiranih budala koje samo znaju pucati ali ne znaju misliti, senjor.

— Izvući ćete kraći kraj. Uskoro će Fort Davis biti opkoljen. Predajte se i nadajte se blagom sucu. To je sve što vam preostaje.

— Ramon Mojado nikad ne odustaje. Ako ne može uhvatiti guvernera, ubit će ga u atentatu. Mojado nema više što izgubiti, i to dobro zna — reče Griton.

Leon zastenje.

— Zašto si se vratio, Gritone? Trebao si me ostaviti na miru. Prokletstvo, što imaš od toga ako me Mojado ubije?

Griton se široko nasmiješio.

— Nisam baš lud za tim da idem s kapetanom u pakao. Zato sam bio sretan kad me poslao da te dovedem, Leon. Loše si izračunao kad si se nadao po-

moći gospodinu Campbellu. Sve vam je ispričao, zar ne, senjor?

— Ništa nisam rekao! — krikné Leon. — Samo sam odustao od svega, to je sve! Shvati me!

— Vrlo dobro te shvaćam, compadre. Ostajem pri svojem mišljenju da je loše to što si učinio. Tvoj život ne vrijedi više ni pišljiva boba ako zakonu Teksasa nemaš što ponuditi. Možeš biti sretan što sam došao. Spasit ću nas obojicu, vjeruj mi.

Lester je znatiželjno slušao razgovor dvojice bandita. Nije mogao shvatiti na što Griton cilja. Sigurno je jedno: nije došao da drugog bandita odvede natrag. Jahao je mirno i opušteno pokraj jednoprega, ne žureći se da skine Leona sa sjedala.

— Mojado nas čeka — reče Griton. — Ako ne dodemo, poslat će za nama Diega ili Lazara.

U Leonovim očima zatitra iskra nade.

— Znači li to da me puštaš?

— To znači da je i meni puna kapa Mojada i ostalih. Zahtijevam slobodan prolaz u Meksiko, a za to nudim u zamjenu život guvernera. Je li prijedlog u redu, gospodine Campbell?

— Vi ne možete postavljati više nikakve uvjete. Možete se jedino nadati milosti ako je bude. Vaš račun je sad previsok.

— Ja na to gledam drugačije — reče Griton. — Jamčim da će guverner Teksasa umrijeti ako ne budete prihvatili moj prijedlog. Ja sam jedini čovjek koji

može spriječiti atentat na guvernera.

Lester odmahne glavom ne vjerujući.

— Potjerajte malo jače konja, senjor. Ne želim da me uhvate na otvorenoj cesti. Moram stići u grad što je moguće prije. Ondje smo sigurni od Mojada. Tamo ću vam reći kako možete spasiti život svoga guvernera. Samo vi to možete, senjor. Mojado je u svom paklenskom planu uzeo u obzir sve eventualnosti. Samo vi i ja možemo spriječiti najgore.

Lester je razmišljao o Gritonovu planu. Imalo je smisla to što je rekao bandit. Mojado se više nije mogao zadržati. Kad se pojavi vojska, osjećat će se stiješnjen kao u stupici. Više je nego sigurno da će visiti.

Gleda li se tako, moglo se vjerovati da će Mojado ubiti guvernera iz čiste mržnje. To bi onda zaista bio kraj.

Nije poznato kako će izvesti atentat. Mojado će već naći načina da ubije guvernera, a taj Griton, čini se, ipak zna kako to bandit namjerava izvesti.

Možda je baš zato što zna da će atentat uspjeti ponudio da mu osigura slobodan povratak u Meksiko. Ne može biti loše ako posluša banditov prijedlog.

Lester je teška srca podigao bič da udari kobilu, ali morao je. Griton je imao pravo kad je rekao da se ne smiju dati uhvatiti na otvorenoj cesti.

Lester nije znao da vozi vrlo blizu banditskog logora u kojem se nalazio Valdez, njegov

partner, koji je sad bio zarobljenik svog polubrata.

Kobila je jedva pojačala tempo. U odsjaju zalazećeg sunca. Lester napokon ugleda kako leprša zastava iznad utvrde. Gradske kuće su se rasporedile oko utvrde.

Kobila je gotovo pala kad je Lester zaustavio kola ispred glavnih vrata utvrde.

I Leon je sišao s kola. Griton nije imao ništa protiv da Lester uđe u utvrdu. Djelovao je samouvjereno kad se pojavio poručnik i pitao Lestera zašto želi ući.

Campbell pokaže rukom Leona i Gritona.

— To su članovi bande s Rio Grande, a ja sam Lester Campbell.

— Campbell...? Sir, vi ste Campbell iz State Departmenta u Austinu?

— Da. Dugo me nitko nije vidio ni čuo, zar ne? No sve ću objasniti. Želim razgovarati s komandantom. Najavite me. Banditi neka najprije idu u zatvor. S njima ćemo se pozabaviti poslije.

Poručnik salutira i otvori vrata.

Lester je uvezao jednopreg i dobacio uzde vojniku koji je došao s poručnikom.

Leon i Griton nisu pružali otpor kad su ih razoružavali. Leon je bio blijed i utučen, a Griton je jedva suzdržavao svoj pobjednički osmijeh.

XVII

Zapovjednik tvrđave bio je nepovjerljiv i pukovnik starijega kova, koji je prije svega zahtijevao Lesterove službene papire.

— Imat ćete problema, sir — traže vas već duže vrijeme. Saznalo se da gonite tog Mojada i da su vas uhvatili, ali da ste pobjegli.

Lester kimne.

— Mnogo toga se dogodilo...

— U grubim crtama je ispričao pukovniku što se sve odigralo posljednjih mjeseci. Strahote protekla dva dana opisao je posebno.

Pukovnik kimne kad je čuo što je Lester poduzeo da bi spriječio Mojadov napad na Fort Davis.

— Opkolit ćemo posljednje bandite i uhapsiti ih. Opasnost je prošla, sir.

Lester se nije slagao s tim, ali je šutio. Znao je da je Griton iza rešetaka, tako da ga može iskoristiti bude li zatrebalo, ako ne uspiju uhvatiti Mojada i bandu.

Lester je opisao komandantu mjesto gdje se Griton pojavio i opet nestao. Vjerojatno se neda-leko odande nalazi logor u kojem su se sakrili banditi.

Nepun sat pošto je Lester stigao u tvrđavu, pošla je četa vojnika da traži meksičke bandite. Lester nije bio siguran da će to biti tako jednostavno. Odlučio je da pričeka rezultat.

XVIII

Konjica se vratila u utvrdu

dva sata prije ponoći. Imali su jednog zarobljenika, kojeg su odmah odveli komandantu.

Pukovnik je dao pozvati Lestera Campbella. Lester je na svoje zaprepaštenje vidio da su vojnici uhvatili Valdeza Caliente. Izgledao je jadno, u razderanoj odjeći, koja je jedva pokrivala njegovo izranjavano tijelo. Posvuda je imao posjekline koje su se već počele gnojiti. Zglobovi na rukama postali su plavi, natečeni...

No najlošije od svega bilo je to što je Valdez doživio stres. Djelovao je strano i užasno se promijenio. Čak i prema Lesteru kad ga je pozdravio.

— Što je tvoj prokleti brat učinio od tebe? I gdje se sakrio? Što se dogodilo s ostalim banditima, Valdez?

Pukovnik se umiješao.

— Gospodin Caliente mi je poznat. I vi ga poznajete, Campbell. Dobro, moji ljudi su uhvatili pogrešnog. Njemu je hitno potrebna liječnička pomoć. Sutra ćemo čuti što nam ima kazati.

Lester kimne. Dvojica vojnika prihvatila su Valdeza i odvela ga liječniku.

— Vidite, gospodine — obrati se Lester komandantu — što je taj šašavi sotona Mojado u stanju učiniti svom vlastitom bratu. Bandit nema više što da izgubi. Misli ozbiljno kad kaže da će ubiti guvernera u atentatu. Mojado je suludi ubojica.

— Pronaći ćemo njega i njegovu bandu — obećao je pukov-

nik. — Guverneru ne prijeti nikakva opasnost. Sutra će još stići pojačanje iz okolnih utvrda. Iskreno rečeno, vrlo sam sklon da trupe odmah pošaljem natrag. Velika je sramota za Fort Davis ako ne možemo sami izravnati račune sa šačicom bandita.

— Kako želite, gospodine — odgovori Lester. — Vi ste zapovjednik i odgovorni ste za sve. Ja sam vas upozorio. Čak i Mojado zna da je ova utvrda slabo čuvana.

— Raspolazem s četvrtinom uobičajene posade. Ovdje smo da držimo utvrdu otvorenom. Vrijeme indijanskih ratova je prošlo. To ste vjerojatno i vi opazili. A s nekolicinom meksičkih bandita izaći će na kraj i moj najmlađi regrut.

Lester kratko pozdravi. Nije imao što da odgovori na kaptanovu neupućenost. Bolje je da pogleda što je s Valdezom. Možda će njegov posjet malo ohrabriti partnera.

Lester je htio saznati sve, Valdez će mu reći što Mojado namjerava.

Našao je prijatelja u sobi saniteta, na stolu. Liječnik je jodom brisao i natapao mnogobrojne posjekline na njegovu tijelu.

Ruke su mu bile zamotane Čizme su morali razderati, jer su gležnjevi na nogama bili od čvrstih uzica otečeni jače nego ruke.

Valdez nije ni pisnuo dok su ga obrađivali.

— Zabrinut sam za njega — prošapta liječnik tako da ga je čuo samo Lester. — Svi ovdje znaju da ne držim do alkohola, ali mislim da bi Caliente mogao podnijeti dobar gutljaj. Možda će ga to malo povratiti u život.

Lester ga je pogledao. Valdez je zaista djelovao drugačije nego prije. Činilo se da ne prepoznaje Lestera.

— Hej, compadre! — pokušao ga je malo razvedriti. — Što se dogodilo s tobom? Takvoga te ne poznajem.

Valdez je pomaknuo usne.

— Merde, sranje... — opsova Lester na francuskom.

Na neki način mu se učini da je ta riječ doprla do Valdeza i bolno se nasmiješio.

— Ca va, copain...

Lester odahne. Liječnik ga upitno pogleda.

— Imate li jedno piće za mog prijatelja?

— Viski je zabranjen u utvrdi — reče liječnik smiješeći se. — No, slučajno imam ovdje medicinu koja mu je vrlo slična.

Izvuče odnekud smeđu bocu s etiketom na kojoj je pisalo nešto latinski. Otčepi je i tutne Lesteru pod nos. Lester je bio siguran da je unutra jedan od najfinijih burbona. I on je dobio gutljaj. Pili su iz kirurške zdjelice.

Viski je dobro djelovao na Valdeza, no liječnik je zahtijevao da se do jutra ostavi na miru i Lester je otišao a da nije dobio nikakve obavijesti. I sam je bio umoran i čeznuo je za le-

žajem na kojem će se moći odmoriti.

Mladi poručnik pokazao mu je gdje se može smjestiti.

XIX

Vojska iz okolnih utvrda stigla je u Fort Davis još prije svitanja. Kad se sunce diglo, stajali su vojnici na središnjem dvorištu utvrde. Pukovnik nije bio sretan zbog toga. Ponovo je dao pozvati Lestera Campbella.

— Sad vidite što ste zakuhali, Campbelle! Mnogo buke ni oko čega. Nitko nije vidio ni sjenu takozvanih bandita s Rio Grande. Ja sam se osramotio kao da nisam u stanju sam sa svojim trupama osigurati siguran povratak guverneru!

Lester uzdahne.

— Vrlo mi je žao, pukovniče, što sam vas razljutio, ali opasnost još nije prošla. Dokle god je Mojado slobodan, moramo računati s opasnošću od atentata.

— Glupost! Zločinac je davno pobjegao u Meksiko. Kad je vidio da dolazi vojska, pobjegao je glavom bez obzira. Inače bismo uhvatili njega i bandite.

Lester je odustao od toga da mu iznosi činjenice koje govore upravo suprotno. U svojem bijesu pukovnik uopće nije opazio da su se i njegovi ljudi vratili u utvrdnu neobavljena posla.

Hvatanje Valdeza nije bilo osobito junačko djelo.

Pukovnik, koji je po rangu bio najviši oficir u utvrdi, dao je

voljno vojnicima koji su pristigli.

— Sad će uslijediti napad na naše rezerve hrane — promumlja ljutito. — Kao da je moj zadatak da nahranim te gladne gubice iz okolnih utvrda!

Lester se odmakne od njega i tiho krene prema Valdezovoj sobi.

Valdez se osjećao mnogo bolje. I sam je bio uznemiren.

— Moram odmah govoriti s komandantom, Lester! Jučer nisam mogao govoriti s tobom. Ramon me je gotovo uništio. Ne možeš ni slutiti što je radio samnom. Čovjek lako podlegne.

Lester je vrlo dobro znao da ima metoda i načina koje i najhrabrije i najizdržljivije mogu slomiti. A Ramon Mojado je raspolagao arsenalom takvog znanja. Dobro se to vidjelo na Valdezu Calinteu.

— Odvedi me komandantu — bio je uporan Valdez. — Ramon je stalno mijenjao svoje planove, ali ono što je sad smislio sigurno će mu uspjeti. Život guvernera je u opasnosti.

Lester je ispričao prijatelju kako pukovnik gleda na tu stvar.

— Ne smiješ doći sa svojim strahovanjima. Neće ti vjerovati. Pukovnik je tako samouvjeren u sebe i svoje vojnike da čak hoće poslati natrag i pojačanja koja sam ja dao dovesti.

Lesteru je trebalo vremena dok je sve to ispričao Valdezu. Potom je Valdez ispričao svoju priču. Ništa nije ispustio, počev od dugoga mukotrpnog jahanja

do mučenja koja je morao pretrpjeti od svog brata, te dolaska u tvrđavu.

Zatim je ispričao Lesteru kako su se banditi međusobno pobili. Lester nije mogao vjerovati da je to zaista moguće. Mnogo toga je potvrdilo njegove slutnje. Napokon, ipak je skratio putovanje Leonu i Gritonu.

Valdez je ispričao i o planu koji je smislio Diego, prema kojem će guvernera uhvatiti u vlaku prije Fort Davisa, pošto miniraju prugu.

Lester je tiho opsovao.

— Ali to nije sve — reče Valdez. — Zatim je došao Cimbrenov plan, koji je Mojado također saopćio svojim banditima.

Valdez je i to opisivao do u pojedinosti.

— Nevjerojatno... mrmljao je Lester.

— Čekaj, compadre, to još nije sve. Moram ti, na žalost, reći da ne vidim nikakve mogućnosti da spriječimo atentat na guvernera jer banda se razdvojila. Ramon želi sve sam dovesti do kraja. Zakleo se da će ubiti guvernera kad je vidio da ga se ne može živoga dočepati.

— Nešto slično mi je rekao i Griton — izusti Lester. — Bandit je ovdje u zatvoru... Ponudio mi je da će mi odati kako da spriječimo atentat na guvernera. Zauzvrat traži slobodan prolaz za Meksiko.

— On to ne može — prekinu ga Valdez. — Nitko neće spriječiti Ramona da ubije guvernera. Ramon je sam i neuračunljiv. Kao ranjena puma njuši

opasnost i izbjeći će svako hapšenje. Znam jer sam bio prisutan kad je raspustio bandu. Momci su se razbježali na sve strane.

– Pitajmo malo toga Gritona, amigo. Možemo još jednom čuti njegov prijedlog. Stanje ne može zato postati lošije, a pukovnik tvrdoglavo želi sve sam načiniti.

– Idi sâm Gritonu. Ako te pukovnik pusti k njemu. Mislím da ti ne vjeruje.

Lester potapše prijatelja po ramenu.

– Vidjet ćemo. Čim nešto saznam, vraćam se ovamo.

Lester je dugim koracima prešao preko dvorišta prema zatvoru. Dolazak stranih jedinica toliko je strke donio u garnizon utvrde da sjedokosom naredniku koji je bio dodijeljen da pazi na zatvorenike uopće nije padalo na um da pita pukovnika za dozvolu. Pustio je Lestera bez riječi zatvoreniku.

Griton se bezobrazno nasmijsao kad ga je ugledao na vratima ćelije.

– Jeste li se predomislili, senjor? Vidim već da ste sa svojom mudrošću na kraju. Mojada ne možete zadržati u njegovoj namjeri. Samo ja mogu spasiti guvernerov život.

– Želim najprije čuti što će Mojado poduzeti. Cijela pruga će biti čuvana. Nitko joj se neće moći približiti bliže od puškometak kad bude prolazio vlak sa salonskim vagonom.

– Mojado nije glup – reče

Griton. – On to već davno zna, a ipak će guverner umrijeti. Na jedno mjesto, koje nitko ne zna, Mojado će donijeti sav eksploziv koji smo imali. Kad lokomotiva svojom težinom aktivira naboj, preostat će od nje samo krhotine. Nitko neće preživjeti taj udar, a Mojado će nestati bez traga.

– Kako bi ti onda spasio guvernera, banditu?

– To bi te stajalo obećanja slobodnog prolaza, senjor. Najprije to raščistite s mjerodavnim ljudima. Kad budem siguran da ćete me pustit da odem, odat ću vam ne samo kako ćete spriječiti atentat nego i kako ćete uhvatiti Mojada.

– Bojim se da neće biti ništa od toga, banditu. Da bi se spriječio atentat na guvernera, dovoljno je samo da se vlak zaustavi na otvorenoj pruzi.

– I s tim je računao Mojado. On baš želi ishoditi takvu odluku. Ako guverner izide iz vlaka na otvorenom, Mojado će to saznati jer posvuda ima svoje špijune. On se vrlo dobro zna prerusavati! Nitko ga neće prepoznati kad ubije guvernera jednim hicem.

– Vojnici mogu kontrolirati cijelo područje – reče Lester zamišljeno.

– Točno. Tada će mnogi znati na kojem će se mjestu vlak zaustaviti. Ništa lakše za mog šefa nego da se obuče u uniformu Jenki-vojnika i izmiješa među ostale stražare. Ovdje ima mnogo vojnika, jedva se pozna-

ju međusobno. Ne, bez mene će Mojado polako ali sigurno provesti svoj plan. Vi znate moje uvjete, senjor, i morate ih prihvatiti.

— Još ću malo promisliti — obeća Lester. — Javit ću ti se uskoro, Gritone.

— Nadam se, jer sljedeća vijest koju ćete čuti bit će da je ubijen guverner države Teksas.

Lester Campbell iziđe na suncem obasjano dvorište. Uputio se prema bolesničkoj sobi svojega ranjenog prijatelja da se s njim posavjetuje.

XX

Leon je u ćeliji uzbuđeno šaptao sa svojim drugom.

— Nikad nam neće dopustiti slobodan prolaz jer nitko ne može zadržati El Capitana da ne načini ono što je namjeravao.

Griton se podrugljivo nasmiје.

— Reci mi — molio je Leon — kako ćeš to izvesti?

Griton odmahne glavom.

— Onaj tko ništa ne zna, ne može ništa ni odati. A ti si izdajica, Leon. Znam da si sverekao Campbellu. Nisi pouzdan.

— I ti hoćeš izdati kapetana!

— Ali ja radim sve s mozgom, ne tako glupo kao ti, compadre. Vidjet ćeš da će me osloboditi. Svejedno mi je što će biti s tobom. Više mi nisi potreban.

Leon je pokušao sve, ali Griton se nije dao slomiti.

Oko podneva su ih razdvojili. Leona su smjestili u jednu ćeliju, Gritona u drugu, udaljenu

od ove. Banditi su to različito primili. Leon se prestrašio, slutio je da će mu uskoro suditi.

Griton je ovo premještanje primio vrlo mirno. Shvatio je to kao znak da se Campbell priklanja njegovoj ideji.

Znao je da je Campbell dovoljno lukav i da Leonu neće dati da sazna pojedinosti o sprečavanju atentata.

No, pod večer se i Griton uznemirio. Zašto se taj prokleti Campbell ne pojavljuje? Nemoguće je da je prozreo njegov plan. Nitko osim njega i El Capitana ne zna pojedinosti.

Kasno u noć Griton je počeo vikati i lupati po svojoj ćeliji. No ništa mu nije pomoglo. Saznao je samo da se Lester Campbell odvezao nekamo svojim jednogregom i da je poveo sa sobom Valdeza Calientea.

Griton je ludovao sve do jutra. Vikao je i psovao, no uzalud. Oko jutra ga je posjetio poručnik da mu kaže da će još istog dana biti suđen. Griton je bijesno stisnuo šake oko rešetaka na vratima ćelije.

— Onda će vaš guverner umrijeti. Ramona Mojada samo ja mogu zadržati, nitko drugi! Izvest će atentat. Predložio sam Campbellu nagodbu, guvernerov život u zamjenu za moj! Trebao sam dobiti slobodan prolaz! — Griton je vikao očajnički.

— O tome ne znam ništa — odgovori poručnik. — Mogu ti samo reći da se sve trupe povučene, a da je guverner već davno stigao u Austin. Išao je sje-

vernom rutom preko Pecosa i Fort Wortha....

XXI

U isto vrijeme kotrljao se Campbellov jednopreg prema sjeveru. Valdez se udobno smjestio straga u kolima, više je ležao nego sjedio.

Lester je zadovoljno tjerao svoju kobilu. Bio je odmoren i vedar. Odmah nakon razgovora s Gritonom pala mu je na um ideja da preporuči guverneru neka se vraća na put dan ranije i neka se vozi drugom prugom. Tako će se izbjeći svaka eventualna opasnost.

Bilo je teškoća jedino s pukovnikom, koji nije htio dopustiti da se guverner i njegova pratnja telegrafski opomenu.

Na kraju je Lester ipak uspio uvjeriti pukovnika. Nekoliko oštrih riječi, kao precjenjivanje vlastitih sposobnosti i rizik koji nemaju nikakvog smisla na račun potpuno neobaviještenog guvernera, ipak su djelovali na tvrdoglavoga komandanta utvrde.

Lester mu je napokon dočarao kako će Mojado biti u prilici da lako i jednostavno ubije guvernera dinamitom ili dobro naciľjanim metkom.

Izložio mu je i mogućnost da se Mojado preobuče u američkog vojnika te da se došulja do guvernerovog vagona.

Pukovnik je, iako protiv volje, pristao, te napokon ipak poslao telegrafsku obavijest u El Paso. To mu je, doduše, donijelo osje-

ćaj da kao komandant ništa ne vrijedi, da je zakazao, da ne može sam štititi svoga guvernera od smiješnog napada suludih meksičkih bandita. Ali bio je poslao vijest i postigao ono što je želio Lester.

Lester je u mislima još jednom proanalizirao svoju svađu s pukovnikom, kad li ga Valdez straga gurne u leđa.

— Uskoro će Griton saznati da ga čekaju vješala, compadre. Bit će to gadno iznenađenje za njega.

— I za Leona — reče Lester.

— Da. Kakve li će oči načiniti Ramon kad vidi da je upao u vlastitu stupicu.

— Još ga nismo uhvatili, amigo. Toplo se nadam da će tvoj polubrat završiti na vješalima a ne od metka koji je on namijenio guverneru.

— Prvi konopac koji će upoznati bit će konopac krvnika.

Lester mu kimne. Pomisli kako je lako progledao Ramona Mojada. Kad je od Valdeza saznao da Griton ne može biti i nije izdajnik za kojega se izdavao, sve mu je postalo jasno.

Obojica zločinaca, Mojado i Griton, predugo su šaputali glavu uz glavu. A kad je onda Mojado došao s planom kako da ubije guvernera, stvar je zaudarala do neba.

Ramon Mojado je pretjerao, kako bi bio posve siguran da je Valdez shvatio koju ulogu je namijenio njemu i njegovom partneru.

Mojadov naum temeljio se na

jednom triku. Da preda Gritona kao izdajnika. Rješenje koje će onda Griton važno odati nije bilo ništa drugo nego namjera da preko Campbella dođu do guvernera.

Zapravo je sve bilo vrlo jednostavno.

Guverner je morao van iz vlaka kako bi izbjegao eventualnu eksploziju dinamita koji su banditi postavili na prugu. To je bilo jasno. Ali ne smije biti nikakvih svjedoka, kako Mojadovi špijuni ne bi imali prilike da mu to otkriju.

A pogotovo se vojska ne bi smjela alarmirati i skupljati kako Mojadu ne bi dali mogućnost da se umiješa među njih.

Rješenje je, dakle, bilo logično. Lester Campbell mora krenuti u susret guverneru i nagovoriti ga da izađe iz vlaka. To se može izvesti neupadljivo i diskretno.

Tako je to zamislio Mojado, a možda je plan bio i Gritonov, svejedno. Griton je znao na kojem mjestu će Campbell morati zaustaviti vlak i zamoliti guvernera da izađe.

Samo je jedno mjesto dolazilo u obzir: Crossway Junction, sjeverno od Fort Davisa. Ondje se odvajala pruga prema Fort Worthu, kojom se guverner vratio. Samo dan ranije nego što je planirao.

Kad Campbell bude stajao ondje i čekao sa svojim jednopregom da odvede guvernera na sigurno mjesto, Mojado bi napao s ostatkom bande. Bilo bi dovoljno samo da okrene jed-

nopreg na drugu stranu i imao bi svoje taoce...

Lester Campbell i Valdez Caliente vozili su se prema Crossway Junctionu. Nijedan od njih dvojice nije sumnjao da su prozreli Mojadov trik. Valdez je poznavao zločinački način razmišljanja svog brata, a i Gritona je dobro poznavao.

Uskoro će se pokazati da su imali pravo. Na tom mjestu bi trebali pohvatati ostatke bande s Rio Grande.

Valdez je dobrovoljno preuzeo ulogu guvernera. Ogrnut dugim ogrtačem, činit će se kao da s vlaka silazi u Campbellova kola.

No vlak će doći bez njih.

Banditi neće izvesti posljednji dio plana dok vlak opet ne krene.

To znači da Campbell i Valdez nisu dosad bili ni u kakvoj opasnosti, no poslije će sav rizik ići na njihov račun.

Mojadu i njegovoj bandi mora se napokon stati na kraj.

XXII

— Vrijeme je, compadre — reče Valdez — pogledaj... vlak dolazi za pet minuta.

Lester kimne. Dovezao je kola što je mogao bliže tračnicama. Pronašao je prikladno mjesto. Po njegovu ponašanju moglo bi se reći da je došao da provede Gritonov prijedlog u djelo.

Nisu vidjeli bandite. Vjerojatno su već odavno u sigurnom skloništu. Jednom se Lesteru učinilo da je s obližnjeg brežulj-

ka zapazio svjetlucaње leće dalekozora.

Tračnice su stale zujati najavljujući skori dolazak vlaka. Signal je na Crossway Junctionu bio obješen prema dolje, što je za vlakovođu značilo da treba da zaustavi.

Lester nije znao da li je ovaj vlak imao i salonska kola u kompoziciji, jer se možda guverner pri svom povratku nije njime koristio, ili su možda taj vagon prikopčali nekoj drugoj kompoziciji i otpremili u Austin.

No to nije bilo bitno. Bilo je važno da Mojado vidi kako neka prilika izlazi iz vlaka i ulazi u Campbellova kola.

Valdez će to već dobro izvesti. Banditi se samo ne smiju previše približiti vlaku. Lester će sam odabrati stranu na kojoj će to izvesti.

Vlak se već čuo. Ubrzo je stajući i dimeći se teška lokomotiva savladala i posljednji zavoj, ispustila paru i stala uz škripu kočnica.

Lester je vidio kako strojovođa gleda kroz prozor lokomotive. Čudan mir obuzeo je Campbella.

Hapšenjem omraženog bandita El Capitana učinit će veću uslugu svojoj domovini, Teksasu, nego da sjedi za pisućim stolom u Austinu.

Vlak napokon stane. Lester je dotjerao kola posve blizu vagona koji se razlikovao od ostalih. Nešto sreće mora biti. Željeznica je slala salonska kola guver-

nera u Austin već ovim vlakom.

Lester je prešao iz kola u salun, a za njim i Valdez. Salonvagon bio je prazan, a na sreću i otvoren. Jedan uniformirani željezničar, vjerojatno vlakovođa, dotrčao je sav izvan sebe.

Ni Valdez ni Lester nisu obraćali pažnju na njega. Sve je moralo djelovati istinito. Iznenadenje vlakovođe zaista je bilo iskreno.

A onda je Lester pristojno, otmjenom kretnjom, otvorio vrata na drugoj strani i pustio guvernera van. Poveo je Valdeza prema jednopregu.

— Što, do vraga...? — izusti kondukter, ali Lester nije obraćao pažnju na njega.

— Samo sam dočekao guvernera, možete voziti dalje, gospodine. Sve je u redu — reče mu Lester.

— Guvernera...? — ponovi željezničar ne shvaćajući.

— Da. I dobro pazite, pruga može biti minirana. — Ovo je Lester viknuo što je glasnije mogao.

Što se njega tiče, mogle su doprijeti i do logora Mojadove bande. Vlakovođa napokon dade znak da vlak krene.

Na prozorima vlakova pokazalo se nekoliko znatiželjnih i uzbuđenih glava. Nije se vidjelo ništa osim lakih kola u kojima je sjedio čovjek odjeven u gradsko odijelo i jedan drugi, čudnoga, ukočenog držanja. Lester je pričekao da vagoni i lokomotiva nestanu iza zavoja, a onda potjerao kobilu što je brže mo-

gao. Nadao se da je njegova kombinacija ispravna.

Ramon Mojado mora uskoro doći.

XXIII

I došao je. Pratio ga je samo jedan čovjek: koščati Diego.

Lester ih je ugledao na udaljenosti od dvije stotine i tri stotine metara. Vozili su se prema sjeveru. Mojado i Diego jahali su u laganom kasu niz brežuljak. Ponašali su se kao dvojica slučajnih prolaznika u ovom dijelu svijeta. Lester je kratko razmišljao, a onda jače ošinuo kobilu i natjera prestrašenu životinju u galop.

Morao je to učiniti, inače bi bilo sumnjivo. Lester nije s tobožnjim guvernerom mogao samo tako ići u šetnju kad je već vidio El Capitana.

Mojado je pao na varku, ukoliko je uopće sumnjao.

Mamuznuo je svoga konja i pojurio za jednopregom. Diego ga je slijedio na stanovitoj udaljenosti. Njegov kulaš nije ošobito vrijedio, a osim toga, Diego je bio star.

Lester je jurio po lošoj cesti. Straga, u zaklonu kola, Valdez se pripremio. Usprkos svojim još bolnim zglobovima držao je u rukama dva revolvera.

Lester se sagnuo u punoj brzini. Straga ga je pratio glasan topot Mojadova konja.

Lester se okrenuo i promišljenom kretnjom podigao cijev repetirke. Istovremeno Valdez postavio revolvere na ogradu kola.

Ramon Mojado zategne uzde svog vranca, no prekasno.

Valdez zapuca. Meci fijuknuše tik iznad Mojadove glave i odnesoše mu šešir s glave. Bandit se sagne. Nije stigao odgovoriti na vatru jer su Valdezovi meci fijukalil pokraj njega.

Lester zaustavi kola i side. S vinčesterkom u rukama krene prema banditu. Nalazio se od njega nekih dvadesetak metara.

— Predaj se, Mojado...! — vikne mu. — Valdez te je namjerno promašio. Već bi deset puta bio mrtav da je htio!

— To znači da ima još samo dva metka! — vikne Mojado. — Nikad se neću predati! Radije idem u pakao nego na prokleta gringova vješala. — Pokušao je svoj posljednji trik. Bacio se sa sedla, povukao oružje i zapucao u padu.

Ali u tom nije bio vješt. Sam si je napucao ruku. Zaurlao je i pokušao puzati što dalje od Lestera i Valdeza.

Valdez se u kolima uspravio.

— Još dva metka, Ramone! — vikne Valdez. — Ali nijedan te neće ubiti! Završit ćeš svoj život na vješalima!

Lester se približavao korak po korak. Polako je spustio cijev vinčesterke. Ramon Mojado ga je gledao ukočeno, od straha raširenih očiju.

Za jednu minutu sve je bilo gotovo. Mojado je svezan ležao na tlu. Digli su ga u kola, a njegova konja privezali straga.

— Zar nismo nešto zaboravili,

compadre? — upita Valdez obješenjački namigujući.

Lester slegne ramenima.

— Što to?

— Diega, kukavičkog stvora.

— Ah, Diego... taj neće stići daleko. Kad netko izgleda kao on, svaki šerif će ga uhapsiti već zbog njegova izgleda. Ima dovoljno potjernica s njegovom slikom.

— Naravno, ali mogli bismo sami krenuti za njegovim tragom kad predamo Ramona.

— Mogli bismo, imaš pravo. Austin me baš previše ne privlači. Ondje se uvijek samo razljutim, partneru!

— Tome se u životu treba ugi-bati, compadre! — reče Valdez. Oči mu se pri tom zaiskriše.

BENNETT FOSTER:

POSLJEDNJE JAHANJE

Čišolmski put, Zapadni put, bilo koji put — Danu McKeeju je sve to bilo isto. Nije se mogao sjetiti dana kad je bio premlad da goni stoku, nije se mogao sjetiti dana kad nije bio na putu.

Dan McKee je pretpostavljao da ima dvadeset jednu ili dvadeset dvije godine, ali nije u to bio siguran. Mislio je da su mu roditelji mrtvi, no i to nije sigurno znao. Jednom je odjahao čak u istočni Teksas, nekim ljudima po imenu McKee, ali se pokazalo da mu nisu rođaci. Uvijek je stajao čvrsto na nogama i gledao ljudima ravno u oči. Nije on bio jedini čovjek u Teksasu bez doma i obitelji.

U proljeće 1882. pošao je na sjever sa stadom Sama Cashmolea. Kad se prijavio za posao u Sanantoneu, razgovarao je s gazdom.

— Ja mislim — rekao je Cashmole — da čovjek ne vrijedi ako ne može svojim stadom trostruko zaraditi. Tako ja i činim, i to na taj način što u svoje stado uključujem litalice.

— Nekad se to moglo — odvratila Dan — ali sada postoji stražar na Doanovu prijelazu i na raskršću. Onuda ne možete provesti zalutalu stoku. Ondje stado razvrstavaju prema žigovima.

— Znam to — potvrdila Cashmole — ali mi ne idemo tim putem. Proći ćemo sjeverno od tvrđave Sumner, kroz prolaz Trinchera preko starog Goodnightova puta. U onom kraju ima mnogo sitnih rančeva, a Meksikanci se ne usuđuju pregledavati stado. Ako nas ne bude pratila nesreća, mislim da ćemo uspjeti. Hoćeš li se kladi-ti?

– Valjda je tako – odgovori Dan.

Cashmoleovi ljudi preuzeli su stoku u Kendallu. Utisnuli su hakamorski žig preko gubica krupne šarene junadi, a kad je stoka bila prebrojena i sve dogovoreno, čovjek koji se dotad brinuo o stoci pomagao im je cijeli jedan dan da ih uvede u posao. Zatim je sve ostalo na njima. Krenuli su na sjeverozapad i svake noći prvog tjedna dvojica su stražarila kraj stoke. Zatim se junad već pomalo navikla na putovanje, a izašla je i u otvorenu preriju, pa više nije trebalo toliko strogo paziti.

Dan McKee i Church Fynas su jahali na suprotnim stranama stada. Zajedno su prostirali gunjeve za počinak i zajedno su stajali na straži. Ujutro, kad je stoka kretala s prenoćišta, Dan i Church su je morali pokrenuti u pravom smjeru. Kad je stado bilo u pokretu, usjeravali su junce predvodnike po Cashmoleovim naredbama, a kad se zalutala stoka pokušala pridružiti njihovu stadu, Dan i Church su je hvatali lasom i izbacivali. Ostali kauboiji su gonili i smirivali stado i prikupljali zaostalu stoku. Kuhar je tjerao svoja kola s desne ili lijeve strane stada, ovisno o tome kako je vjetar puhao, da izbjegne prašinu. Jedan kauboj je pazio na rezervne konje. Ukupno je bilo dvanaest ljudi, stotinu konja, dvije tisuće goveda i kola. Putovali su kroz ravnicu i neko vrijeme su svi bili potpuno poštteni.

Onda je čuvar konja počeo čeznuti za domom.

– Kad se vratim kući – govorio je – spavat ću mjesec dana. Moja majka ima najmekše krevete u Teksasu i leći ću od-

mah na dva. Ustat ću tek kad se dobro odmorim.

– Napokon počinješ učiti, momče – reče Dan McKee. – Kauboiji nauče da spavaju zimi.

– A ova voda – nastavi čuvar konja – nije dobra za piće. Puna je lužine. Cijeli dan imam grčeve u želucu. Kod kuće imamo izvor i na njemu kućicu u kojoj majka drži mlijeko i maslac. Voda je slatka!

Odavno su već večerali i vatra se gasila. Prvi noćni stražari kružili su oko stada, a Sam Cashmole je jahao uokolo da provjeri kako se stado odmara. Church Fynas je sjedio na gunju.

– I moji imaju kućicu na izvoru na našem ranču – reče. – Ondje ostavljamo mlaćenicu da se prohladi. Nema ničega boljeg od svježe hladne mlaćenice po kojoj plutaju kuglice maslaca.

S druge strane vatre sjedili su Ben Sparn i Steve Youngalls.

– Mi smo iskopali zdenac – reče Steve. – Dubok je deset metara i voda je hladna kao led. Danas bi mi dobro došla.

– Kroz naš ranč – rekao je zamišljeno Ben Sparn – teče potočić. Mi djeca smo se kupali u njemu.

– Ovaj put ćemo piti vodu iz kravljih bara – upadne Dan McKee. – Još će nam se i sviđeti. Nije to toliko loša voda.

– Jaja... – nastavi čuvar konja, prelazeći u mislima s vode na hranu – ne znam kad sam posljednji put jeo jaja. Majka mi ih je znala ispeći po šest i to sam jeo sa šunkom.

– Prestani, momče! – naredi mu Dan. – Hoćeš li da na sebe navučeš kuharov bijes? Prijavio si se za težak posao. Ako toliko

čezneš za kućom, zašto si prihvatio posao?

— Proklet bio ako znam! — odgovori mladić, promatrajući Dana iskrenim očima. — Zar ti nikada nisi čeznuo za kućom? — Mislim da nisam — odvрати Dan i prasne u smijeh.

Sljedeće noći, dvadesetak kilometara dalje na putu, Dan McKee sjedne kraj čuvara konja.

— Neka ti kuhar da malo so-de i pomiješa je s lojem — reče. Popij malo toga i neće te toliko mučiti ova lužnata voda. Gdje ti živiš, momče?

— Gore, kod New Braunfeldsa. Imamo ranč.

— Pričaj mi o tome!

Dan savije cigaretu. Pušio je i slušao dok mu je mladić pričao o svom domu.

* * *

Sjeverno od Yellowhousea žustar poslovni čovjek pojavi se pred hakamorskim stadom, s ovlaštenjem za pregled goveda. Sam Cashmole ga ljubazno dočeka, nahrani ga u kolima i ponudi mu konja. Došljaku nije trebao konj, jer je imao rezervnog. Poslije večere je pregledao stado, okupljeno na jednom mjestu, da bi mu bilo lakše.

Kontrolor je bio pun pohvala kad je završio pregled.

— Najčistije stado koje sam vidio ove godine — izjavi. — Sigurno ste bili izuzetno pažljivi, Cashmole.

— Trudili smo se — odvрати skromno Sam Cashmole. — Možete prenoćiti s nama.

Kontrolor zahvali, ali odbije ponudu. Kad je otišao, Cashmole se obrati kaubojima:

— Sutra ćemo izići iz Goodnightova područja. Ne bih želio

nikakvih nevolja s tim starcem. Još dva-tri dana i onda se možete opustiti.

Sljedećeg dana put ih je vodio na zapad, a nakon dva dana ponovo je zaokrenuo prema sjeveru. Kad bi se pojavila lutajuća stoka i htjela se pridružiti stadu, Dan i Church bi izjahali kao i obično.

Neka grla bi otjerali, a neka koja se nisu mnogo razlikovala po veličini i vrsti, pripojili bi stadu. Svako stado putem kupi nekoliko zalutalih goveda, pa ako i stado Sama Cashmolea stigne na tržnicu s nešto više grla, tko će o tome voditi računa!

— Samo nemojte biti pohlepni, momci! — savjetovao ih je Cashmole. — Nema koristi ako je čovjek nepažljiv.

Hakamorsko stado prošlo je sjeverno od tvrđave Sumner i kad je stiglo do Pecos, slijedilo je rijeku. Zatim je krenulo širokom travnatom ravnicom, omeđenom s obje strane brežuljcima. Do tog trenutka nije bilo značajnijih događaja. Stado se kretalo poput dobro izvježbane vojske. Sada su se međutim svaki dan sa sjevera i zapada pojavljivali olujni oblaci. Kauboji su ih promatrali sa strepnjom.

— Sprema se nevrijeme — rekao je Dan McKee. — Ne bi me iznenadilo da gazda danas postavi stražara za kišu.

Sam Cashmole je upravo to i učinio. Svrstao je kauboje u dvije skupine. Kao dio druge straže, Dan i Church su bili slobodni, ali nisu spavali. Promatrali su sijevanje na obzoru i slušali grmljavinu. Padale su krupne kapi kiše, vjetar je neprestano puhao, a onda se iznenada sru-

čila kišna bujica.

— Počelo je! — poviče Dan, nadglasavajući vjetar. — Hajdemo!

Probijali su se do svojih konja. Zatim su uzjahali i krenuli prema stoci. I prije nego što su stigli do stada, znali su da je u pokretu.

Pred Danom iz tmine izroni neka prilika. Začuje glas Bena Sparna:

— Stoka ne trči. Samo se digla i krenula. Nismo je mogli zadržati.

— Ostani s njima, Curch! — poviče Dan, okrene se i pođe prema stoci. Bio je ispred njih i htio je da tako ostane.

Pred jutro je kiša popustila, a onda prestala padati. Zora je ovila brežuljke kao promočena koprena. Kad se razdanilo, Danu je postalo jasno da se nalazi u brdskom kraju, a kad je izašlo sunce, pred njim se ukazao svjež, opran krajolik. Zaustavio je konja na vrhu grebena da se orijentira.

Iza njega se na suncu prostirala ravnica. Tu i tamo su se vidjele mrlje — skupine stoke. Slijeva i desna pružali su se brežuljci, a ispred njega je bila dolina. Potok je tekao prema istoku, trom i srebrnast, među grmljem. Livade su se presijavale na suncu. Bilo je mnogo polja, poput malih četverouglastih prostirki. Iz neke kuće, skrivene iza brežuljka, dizao se uski trak dima, a u dolini je paslo šest junaca.

Dan McKee je bio promočen i bilo mu je hladno, ali to nije zapazao. Upijao je ljepotu krajolika, polja, pćtoka, valovitih i travom obraslih brežuljaka. To je stočarska zemlja, govore su mu njegove kaubojske oči. Bilo

je dovoljno sijena za prehranu stoke zimi, usjeci i visoki cedrovi bili su dobar zaklon, a trave je bilo svuda uokolo. Krene u dolinu.

Kuća koju je otkrio po dimu bila je u maloj udolini. Uokolo je bilo drveće, zdenac s koloturrom, golema hrpa drva i niz koralā ograđenih koljem. Kad se približio, iz kuće iziđe muškarac, a žene proviri kroz vrata. Dječak je išao iz staje prema hrpi drva. Dan pritegne uzde i pozdravi na španjolskom. Objasnio im je da traži stoku koja je odlutala prošle noći.

Prosjedi čovjek ga je slušao, klimajući glavom. Vidio je nekoliko grla, sigurno ih je i posjetilac vidio, rekao je. Kava je bila pripravljena i čovjek ga pozove u kuću. Dan sjaše i priveže konja. Dječak unese u kuću nametak drva. Miris prženog mesa bio je gotovo primamljiviji nego što je gladan čovjek mogao podnijeti. Dan se predstavi i rukuje s prosijedim domaćinom, skidajući šešir. Domaćin se zvao Blas Aragon. Tresući se od hladnoće i vlage, Dan pođe za njim u kuću.

Kuća je bila od nepečene gline, zidova debljih od pol metra. Djevojka koja je klečala pred ognjištem skoči na noge kad su ušli u kuću. Blas predstavi svoju ženu Duvinu, kćer Filepitu i sina Jaimea. Kava se pušila, prhko prženi odrezak je mirisao, a bilo je i tortilja. Filepita, Fia, kako ju je zvao brat, posluživala je Dana McKeeja. Kosa joj je bila crna poput ponoćnog neba, duge trepavice obrubljivale su joj tamne oči, obrazi su joj, bili zajapureni, usne pune i crvene. Osamnaest joj je godi-

na, zaključio Dan, ali nije u to bio siguran.

Fai ga je nešto upitala: Je li senor McKee vidio junca, sivog junca sa španjolskim A na žigu? Ima bijele rogove sa crnim točkama na vrhu.

Dan odmahne glavom a Blas Aragon se nasmije. Taj junac je Fijin ljubimac, reče, njegovala ga je otkako se otelio. Zvala ga je El Topo – krt.

– Jede mi tortilje iz ruku – nastavi Fia – tamale, mekinje, sve. Por favor, senor, ako vidite El Topa, hoćete li ga dovesti ovamo? Obično se drži blizu kuće. Katkad odluta, ali još nikad nije ostao toliko dugo.

Dan obeća da će dovesti El Topa ako ga pronađe. Zatim se zahvali za hranu i gostoprimstvo, uzjaše i ode. Na brežuljku pokupi šest junaca iz hakamorskog stada, a dalje, među stijenama, pronađe još osam grla. Potjera stoku u ravnici i ondje se susretne sa Churchom Fynasom, koji je tjerao svoju skupinu odbjeglih goveda.

– Našao sam ih dvanaest – izvijesti ga Church. – Bili smo ispred njih, Dane. Uхватili smo one koji su otišli najdalje.

– Mislim da imaš pravo – potvrdi Dan. – Što si to uhvatio? – pokaže na sivog junca bijelih rogova sa crnim vršcima.

– Lutalicu – Churchovo lice, zaraslo u bradu, razvuče se u osmijeh. – Ima španjolsko A na žigu i nikakve druge oznake. Zar nije ljepotan? Izgleda kao miš.

– Više kao krt – uzvratila mu Dan osmijeh. – El Topo. Pustimo ga! Moramo promijeniti konje i nastaviti potragu.

Krenuli su dalje. Na sjeveru i

jugu vidjeli su raštrkanu stoku, a na zapadu su spazili skupinu konja.

Do sredine dopodneva kauboji su skupili većinu raštrkanih goveda. Čovjek po imenu Linder prišao je kolima s još četvoricom jahača. Njegov žig je bio VL, a ranč mu se nalazio u ravnici između brežuljaka. Hakamorski kauboji na svježim konjima zajedno s Linderovim kaubojima stjerali su stoku na gomilu. Sam Cashmole je navečer utvrdio da je skupio većinu svojih goveda.

– I neka od vaših, dakako – rekao je Linderu. – Okružiti ćemo ih ujutro a zatim pregledati stado i izdvojiti vašu stoku. Imamo, dakako i nekoliko latalica, ali njih poznajemo.

– Mene zanima samo moja stoka – izjavi Linder. – Vaše latalice su vaša briga. Ne tiče me se ni ako pokupite sve krave u Trementini.

– Trementini? – radoznalo će Dan McKee.

– To je kraj istočno odavde – odvrati nestrpljivo Linder. – Ondje žive samo Meksikanci. Oni i ja se baš ne slažemo.

– Krađu li vam stoku? – upita Cashmole.

– Ja sam se doselio ovamo – odgovori Linder – i oni nemaju nikakvih izgleda. Odjahao sam onamo i rekao im da neću slati po šerifa budem li imao neprilika – lice mu je bilo smrknuto. – Najbliži šerif je uostalom u Ratonu, a to je dalje od sto pedeset kilometara. Rekao sam im...

Dan McKee se okrene. Bila je to stara priča koju je već čuo. Mali ljudi žive u nekom kraju, a onda netko veći i moćniji od

njih – dovede onamo stoku. Dan je znao kako ta priča završava. Linder će neprestano biti nasrtljiv i nakon nekog vremena i brežuljci i ravnica bit će ranč VL.

Te noći, kad je Dan preuzeo stražu, čovjek kojega je smjenjivao upozori ga:

– Na istočnoj strani stada nalazi se nekakav sivi junac. Morao sam ga hvatati četiri puta. Pripazi na njega!

– Hoću – obeća Dan.

* * *

Sljedećeg jutra su pregledali stado. Linder je prije podneva izjavio da je zadovoljan i stado je krenulo dalje. Te noći, kad su se zaustavili, El Topo je bio na južnoj strani stada i Church Fynas je, kad je to opazio, prebacio laso preko njegove glave i privezao ga za grm.

– Prošle noći si bio odviše nasrtljiv – rekao je Church. – Svezat ću te dok ne odemo iz tvog kraja.

U dva sata, kad je došao na stražu, Dan je opazio El Topa kako stoji s konopcem oko vrata. Gledao je prema jugu.

Kako se hakamorsko stado kretalo prema sjeveru, sivi junac je sve više postajao obilježje stada. Bio je krotak poput psa i nije se bojao ljudi ni kad su pješaćili ni kad su jahali. Jednom, kad su se kola približavala stadu, junac im je prišao i tako molećivo gledao u hranu da mu je kuhar dao komad kože od slanine. El Topo je žvakao i mljackao, prevrćući očima u zanosu. Nakon toga ga je prvi stražar uvijek privezao. Kad bi to propustio, El Topo bi neko vrijeme obilazio kola, a onda bi neopazice krenuo na jug, dok

ga ne bi uhvatili i doveli natrag.

– Onaj sivi junac – rekao je Church – voli svoj dom. Ide s nama cijeli dan, a svake noći je na južnoj strani i gleda natrag. Mislim da čezne za kućom.

– Tako je – reče Dan – čezne za kućom. Opazio sam to.

– Govoriš to kao da ga žališ – upadne čuvar konja. – Zar nisi mene grdio što sam čeznuo za kućom? Nisi li me pitao zašto sam krenuo na put kad čeznem za kućom?

– Ti si čovjek – odvrati Dan.

– Ti možeš odlučiti što ćeš učiniti. El Topo nije imao izbora. Jednostavno samo ga odveli.

Tako je Dan razmišljao o tome. El Topo nije imao izbora i Dan je prema njemu osjećao sažaljenje. Osim toga, osjećao je još nešto, nešto što nije mogao opisati. Na posljednjoj straži, u samotnim jutarnjim satima, promatrao je El Topa kako željno gleda prema jugu i dok je polako jahao oko stada, činilo mu se da i sam nazire onu dolinu. Spori potok vijugao je među grmljem, kišom okupana livada blistala je na jutarnjem suncu a iz skrivene kuće izvijao se tanki stup dima. Danu se ponekad činilo da može namirisati kavu i meso što se prži, da može čuti duboki, ljubazni glas Blasa Aragona, ugledati Fijine oči, tamne i zabrinute ispod dugih trepavica, i njezine crvene usne kako se oblikuju u molbu.

Por favor, señor.

Zatim, kad je pogledao El Topa, Dan McKee se osjećao poput psa, koji se prikarada i kolje ovce.

Hakamorsko stado je za to vrijeme prešlo Ratonske brzače, a dva dana pošto su ostavili za sobom Prolaz Trinchera, Ben

Sparn se srušio zajedno sa svojim konjem. Ben se neko vrijeme morao voziti u kolima, a Dan je preuzeo njegovo mjesto prvog stražara. Steve Youngalls, koji je također bio u prvoj smjeni, svezao je El Topa i izdvojio ga iz stada. Dan je obilazio stado. Ugledao je sivog junca i zaustavio se. El Topo je gledao prema jugu. Dan je dugo nepomično stajao, a onda mu prišao i ovezao ga. Zatim je nastavio obilazak, naišao na Stevea i predao mu konopac.

— Ne treba ti ovo — progundava mrzovoljno.

Nastavljajući kružni put oko stada, Dan ponovo naiđe na mjesto gdje je stajao sivi junac. El Topa više nije bilo. Sljedećeg jutra Dan se obrati Churchu.

— Pustio sam El Topa prošle noći — počeo nespreno. — Činilo se da uistinu želi kući.

— Tako, dakle? — upita Church Fynas, koji je bio Danov prijatelj.

— Da — odvrati Dan. — Nagodit ću se s tobom u vezi s juncem kad nas Sam isplati. Osim toga, Churche, volio bih da ništa o tome ne kažeš čuvaru konja.

Sam Cashmole je prodao stado u Pueblu. Svu stoku, haka-morsku junad i lutalice, kupio jedan jedini čovjek, trgovac koji je rudnike opskrbljivao stokom. Sam je prodao i kola i mazge koje su vukle kola, a onda je isplatio svoje ljude. Svaki kauboj je dobio plaću za tri mjeseca i udio od prodaje junadi. S novcem u džepu otišli su u grad. Morali su se okupati, obrijati i ošišati. Odjeća im je bila pohabana, a osim tih nužnosti Pueblo je nudio alkohol, kocku i že-

ne. Dan i Church su ušli u prvi salun.

— Želim ti platiti za sivog junca — reče Dan. — Sam je dobio trideset šest dolara po grlu. Ovoliko ti dugujem.

Church primi novac.

— Pitam se je li junac stigao kući — promrmlja. — Bilo bi to zgodno saznati, je li?

— Da, bilo bi — potvrdi Dan. — Znaš, Churche, mislim da ću otići i potražiti ga.

— Jahat ćeš cijelim putem natrag? — upita Church s nevjericom. — Lud si, Dane. Idemo kući vlakom.

Uto Steve Youngalls, Ben Sparn i mladi čuvar konja uđu u salun. Šarenjeli su se u novim, jeftinim odijelima, lica su im blistala od nedavnog brijanja, a alkohol im je polako utjecao na raspoloženje. Bučno su pozdravili Dana i Churcha, nudeći svima piće.

— Gdje je Dan? — upita čuvar konja nakon nekog vremena. — Htio sam mu platiti piće. Gdje je? Bio je ovdje prije nepunu minutu.

* * *

Dan McKee je jahao na jug na konju kojeg je kupio u Pueblu. Za sobom je vukao teretnog konja. Oči su mu se zaustavile na obzoru, iza kojega su ležali Ratonski brzaci. Brzo je jahao, prelazeći za nekoliko sati udaljenost za koju je na putu na sjever bio potreban dan. Kad je bio iza Prolaza Trinchera, zagledavao se u svaki trag goveda, pitajući se nije li tuda možda prošao El Topo.

Pri kraju puta Dan je usporio. Sredinom popodneva stigao je na proplanke pod Tremontinom i mogao je završiti putova-

nje prije sutona, ali ga je neka čudna pomisao zadržala. Želio se uspeti na greben i baciti pogled na dolinu u jutarnjem suncu. Ulogorio se, skuhao kavu i čekao.

U praskozorje je ustao i osedlao konja. Kad je zapuhao ledeni jutarnji vjetar i kad je izašlo sunce ušao je među brežuljke i uspeo se na vrh grebena. Pred njima se prostirala Trementina – valoviti pašnjaci, krotki potocić, grmlje požutjelo od mraza, malo polja. Dan spazi trag dima na istočnom nebu i krene nizbrdo.

Sivi junac stajao je kraj zdenca pokraj kuće Blasa Aragona. El Topo! Dan pritegne uzde a junac se zagleda u njega. Blas izade na vrata. Prepoznao je Dana i pozdravio ga, pozivajući ga da sjaše. Jaime pride konju i odvede ga, a Blas i Dan se upute prema kući. Blas se zaustavi na vratima i pomakne u stranu.

Pas! – reče. – Mi casa es suyo.

Bio je to drevni poziv gostoljublja.

– Uđi. Moja kuća je tvoja.

Dan uđe. Duvina je nalijevala kavu a Fia je stajala uz ognjište. Upravo kao što je Danu ostalo u sjećanju.

Razgovarao je s Duvinom, a onda se obrati Fiji:

– Tvoj ljubimac je stigao kući – reče.

– Prije dva tjedna – odgovori Fia.

Jaime uđe u kuću. Konje je zatvorio u koral, rekao je. Blas ponudi gostu da sjedne a Duvina iznese hranu.

Cijelim putem, dok je jahao prema jugu, Dan McKee je ne-

što priželjkivao, očekivao, iako nije znao što. U zoru, na vrhu grebena, taj osjećaj je u njemu nabujao, pjeneći se poput mladog vina. Sada, kad je trebalo da se želja ispuni, nestalo je osjećaja opijenosti. Zašto, pitao se Dan. Zašto?

Osvrne se oko sebe i u ozbiljnim očima nađe odgovor. Kad ih je prvi put posjetio, bio je stranac, ali je bio dobrodošao. Sada nije bio stranac, ali više nije bilo dobrodošlice. Zbog toga je veselo raspoloženje iščezlo. Blas može reći »Moja kuća je tvoja«, Jaime se može pobrinuti za njegove konje, Duvina može pripremiti objed a Fia mu ga donijeti na stol, ali sve je to bilo uobičajeno ophođenje s gostom. Nisu ga željeli. Zašto? Zbog El Topa? Dan nije znao što da o tome misli.

Objed je završio. Dan je zahvalio za hranu i ustao. Pred kućom je bila klupa a iznad nje je brižna Duvina s krova ovjesila vijence tikava i dinja da se suše na suncu. Dan sjedne na klupu i savi je cigaretu, ali njegov domaćin odbije duhan. Nije htio ni razgovarati. Na Danove razgovorljive pokušaje Blas je odgovorio jednosložnim riječi-

ma, prekidajući tako svaki razgovor. Vjetar je kidao lišće s grmlja i ono se u zlatnom pljuskov kovitlalo oko njih. Dan McKee zgazi nogom opušak i ustane. Samo je u prolazu, reče. Zahvali na gostoprimstvu. Sad će krenuti. Blas ga je ljubazno, ali neiskreno zadržavao. Dan krene prema koralu.

Jaime je skinuo sedlo i tovar s konja. Dan priveže tovar na jednog konja a drugog osedla. Bio sam budala, govorio je sam

sebi. Nije znao što ga je dovelo natrag u taj kraj i što je očekivao da će tu pronaći. Što god to bilo, nije to našao. No imao je svoje konje, sedlo i tovar, novac u džepu i revolver za pojasom. Što bi čovjek još mogao poželjeti? Što bi mu još moglo zatrebat?

U tom trenutku začuje topot konja kako se približava i ubrzo zatim razgovor. Uhvati uzde i konopac teretnog konja i krene prema vratima. Najednom razgovor postane glasan od ljutnje i on pusti konje. Kad se pojavio iza kuće, ugleda Linderu, još jednog jahača s ranča VL i Blasa Aragona.

— Rekao sam ti da ću ponovo doći radi tog junca! — vikao je Linder, sav crven u licu. — To je hakamorski lutalica. Vidio sam ga kad smo im pomagali da skupe stoku.

Svaki izgovor, svaka sitnica se zatim uveća, samo da se izazove neprijateljstvo. Tako se to čini. Prijeti i svadi se, guraj i vući, ponekad i ubij. Opkoli neprijatelja i otjeraj ga. Dan se prisjeti što je Linder govorio Samu Cashmoleu. Bila je to stara priča i — Dan osjeti olakšanje — bilo je to objašnjenje. Aragonovi nisu znali što se dogodilo El Topu. Njihovo hladno držanje prema Danu bilo je posljedica njihovih teškoća s rančem VL. Dan je upao u odbojnost Aragonovih koju je izazvao Linder. Aragonovi nisu bili protiv Dana, već protiv svih gringa.

Blas je stajao leđima okrenut kući, gledajući ljude s ranča VL. Nije nimalo popuštao. Nije se vidjelo da je uplašen. Dan krene uz zid. Bila je to stara priča, ali ovaj put imat će i dodatak. Ni Linder i njegov čovjek ni

Blas nisu ga opazili kad je prišao.

— Dobar dan, Linderu! — pozdravi.

Nemarno se nasloni na zid, palaca zataknutih za pojas. Odavao je potpuno mirna čovjeka. Glas mu je bio mekan, ali oči su mu imale drukčiji izraz. Po načinu na koji je stajao i promatrao Lintera bilo je jasno da je na strani Blasa Aragona. Tri lica se okrenu prema njemu. Nitko se nije micao.

— Nekako si rano došao, je li? — nastavi Dan.

Linder progunda nešto nerazumljivo, kao čovjek koji je dobio niski udarac, i pozdravi:

— 'dan, McKee!

Dan se odvoji od zida.

— Junac o kojem govoriš pripada Aragonu — reče. — Greškom smo ga povelili sobom. Vratio sam se da vidim je li stigao kući. To je djevojčin ljubimac.

— No — odvrati smeteno Linder — nisam to znao. Samo sam vam htio učiniti uslugu — suočen sa sličnim sebi, jačim članom istog klana, Linder počne uzmicati.

Čovjeka treba napasti upravo kad počne uzmicati. Dan se primakne Linderu.

— Čini mi se — otegne — da si ti zapravo pokušao ukrasti junca. Upravo mi se tako čini.

Linder je došao da traži kavgu. Dan mu je uzvratio istom mjerom i sad je čekao.

Sad je trenutak. Sad ili nikad. Dan je promatrao Lintera i vidio da odande ne vreba opasnost. Linder spusti pogled. Bilo je jasno da će popustiti i Dan mu ponudi izlaz:

— Dakako, čovjek može pogriješiti — reče.

— Tako je — hitro odvrati Linder s olakšanjem. — Svatko može pogriješiti. Nisam znao za junca.

Ljudi s ranča VL krenu uzobranak, uspnu se uz greben i nestanu. Dan krene prema koralu. Blas ga uhvati za ruku, buneći se, zaustavljajući ga.

— Ne! Nećeš otići! Ne puštam te!

Fia i Jaime izađu iz kuće. Duvina je s praga požurivala muža da uvede gosta. Fia uhvati Dana za ruku, a El Topo, pojavivši se iza ugla kuća, zastane i podigne gubicu prema dinji što je visila s krova.

Por favor! — rekao je Blas toplim glasom. — Pase, pase, amigo!

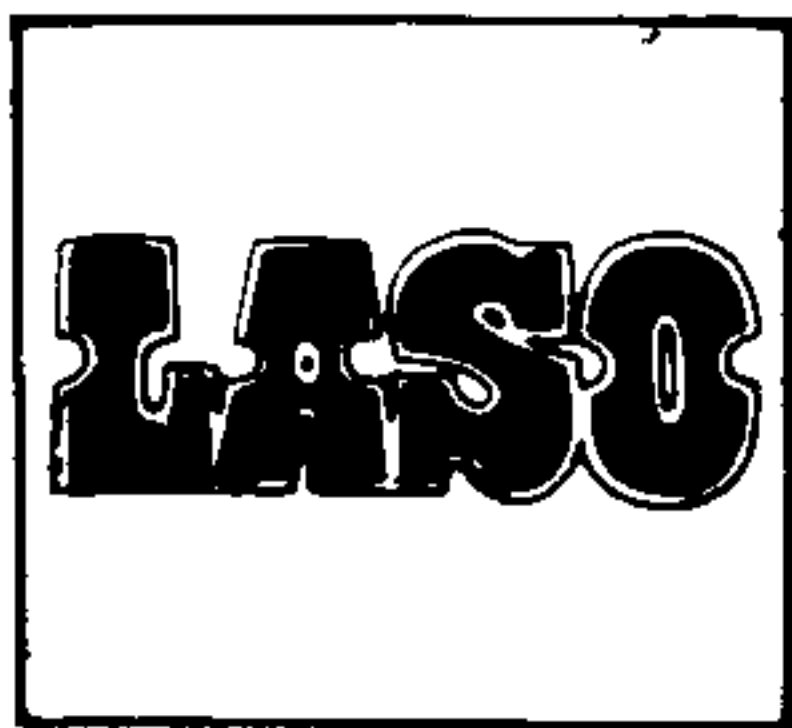
U PRIPREMI:

Waren T. Longtree:
BIJELA VRAČARA

Dan pogleda Blasa. Na licu mu je bilo ispisano prijateljstvo. Zagleda se u Duvinu, a njezine oči su isijavale molbu i dobrodošlicu. Trebali su ga. Blas i Duvina su trebali Dana McKeeja. Dan shvati njihovu potrebu. Bio mu je jasan njezin uzrok. Dok Dan McKee bude u Trementini, ona će biti sigurna, bez opasnosti od Lindera i njemu sličnih. Dok Dan McKee bude tu, voda u potoku će teći nesmetano, sunce će sjati, kiša će padati, a Blas i Duvina, Fia i Jaime će, na suncu, vjetru i kiši, živjeti u miru i bez straha. Zašto? Zbog Dana McKeeja.

Dan se zagleda u Fiju, u njezine oči crne poput noći, koje su brzo pokrile duge trepavice, i iznenada ponovo osjeti onu želju i iščekivanje što su mu bujali u srcu. Zašto?

Topo je zauvijek došao kući — isto kao i Dan McKee!

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 7020 d, a za šest mjeseci 3510 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: SOUR »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-1216, za »Laso«.

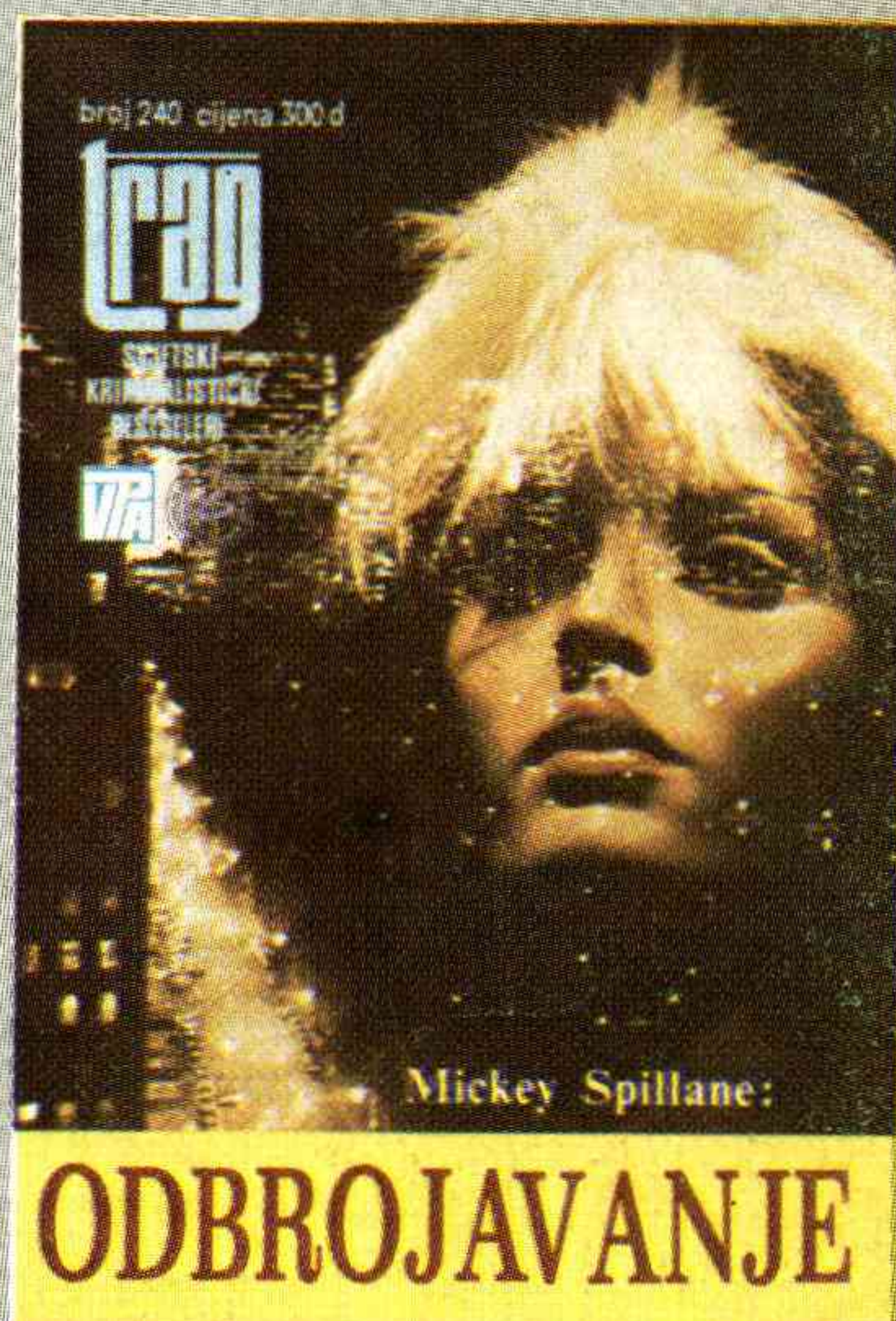
Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,50. Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US 15,00.

Uplata na devizni račun 30301 – 620 – 16 – 25731 – 3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačke banke, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI)

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d. Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 1973. od 26. XI 1973. Rukopisi se ne vraćaju.

*Već je u prodaji novi
hit biblioteke*

ODBROJAVANJE

autora **MICKEYA SPILLANEA**

ODBROJAVANJE

*je roman sa svim najboljim karakteristikama
svjetskog krimića*

- *napetost*
- *tempo i akcija*
- *zanosne smrtonosne ljepotice*
- *nezaustavljivi iskusni »ratnici podzemlja«*